

תשבת מפי ודברי

שנה ז (תשפ"ג)

אויג פנימי
מאמר חרות
דההסודות

אמור - ל"ג בעומר

מאמרים נבחרים משכיות חמדה, שווים לכל נפש
מכוונים ומדוממים ככתבם וכלשונם מתוך הספרים הקדושים

זהר המבואר

הכתר והכבוד

בהוצאת ישיבת "אביר יעקב"
מוסדות "אור מאיר שמחה" נהריה
ע"ש כ"ק אדמו"ר דבי מאיר אביחצירא זיע"א

מהדורת קדו טללי ביה"ח

מכון אור לישראל

ירושלים - מהריה

יד

המשכת זמני גדלות
לימי קטנות
מלתא חדת"א

יב

להזכיר גדולים על הקטנים
ניצויץ אורה הסידי לפרשת השבוע
ספיר ויהלום

אז

על האדם להתחזק לאחוז בקבלות
שקבל על עצמו בעתות רגשי קודש
אוצר פניני החסידות

העלונים: אביר יעקב • מילתא חדתא • ספיר ויהלום
ובחדת בחיים • המגיד ממעזריטש • מכותלי בית הדין • מגנות

אמרי פנחס | פח הרפואה וההצלה בל"ג בעמר 1
עטרת ישועה | בל"ג בעמר הזמן להמשיך פרנסה 1
קהלת דוד | ביום זה משפיעים כל הברכות ומתניצבים כל העולמות ומתעלים כל הנשמות 1
בני יששכר | ביום פטירת רבי שמעון בר יוחאי התאריך אור היום ובעבור זה מרבין אור ביום הזה 1
שפתי צדיק | ביום זה פוטר רבי שמעון בר יוחאי כל העולם מן הדין וזוהי השמחה 1
בית אהרן | רבי שמעון בר יוחאי לכל אפילו לפחותים 1
אלף בינה | על ידי הצער והענוי בשהותו במערה זכה לתקון השכינה 1
דברי יחזקאל | מבקשים מה' שאורו של רבי שמעון בר יוחאי יאיר גם לרחוקים 1

אוצרות גאוני הדורות

חיים מירושלים | זמנו של יוהכ"פ הוא מן החיות מר"ה ז
תולדות יצחק | משה לא פסק בדינו של המקלל כדי למנוע לזות שפתים ז
מגלה עמקות | חדושי תורה שמתחדשים בשבת מביאים הפלאים לפני ה' בו ביום ז
קול יעקב | אליהו הנביא כותב חדושי התורה שנתחדשו בשבת ומעריך אותם לפני ה' ח
סדר היום | נעשה שתי הקב"ה במעשה בראשית ח
שער הפסוקים | מעשרים את אביו בכמה עטרות בעולם הבא - כבוד אביו ואמו בעולם העליון על ידי חדושי תורה בשבת ח
לקוטי תורה | מנחם קדשת הנשמה יתרה אפשר לחדש בתורה יותר מבימות החל ח
קול ששון | ענג הנשמה יתרה מחדושי התורה ממקום שלב האדם חפץ ח
אור פני יצחק | חדושי תורה שאינם יכולים להתגלות אלא בשבת ח
מעשי צדיקים ט
ספיר ויהלום | הארה חסידית מן הפרשה יב
זוהר הקדוש | עם פרוש הכתר והכבוד יד

אוצר פניני החסידות

דברי אמונה | על האדם להתחזק לאחוז בקבלות שקבל על עצמו בעתות רגשי קדש א
פתגמי אורייתא | על האדם להתחזק ולהביט על מה שישאר בקרבו מהמנינים שהיה בהתקרבות לה' א
בית אהרן | צדיקים משתוקקים בכל לבם למסור נפשם על קדוש שמו יתברך | מעשה מהרה"ק רבי שלמה מקרלין זיע"א ב
דו"אים בשדה | כאשר משבר תאנתו ואוכל בקדשה זכה לנשמה ב
תפארת בנים | יש לקצר בעת האכילה והשתיה כדי לא למלאות התאוות ג
לקוטי שיחות | הטעם שהצריך משה להזהיר את בית דין שיקרוזו את הכהנים ג אמרי נעם | זהירות מבטלה המביאה לידי חטא ג
פתוחי חותם | האדם יכול לזכות לנפש רוח ונשמה ממקום עליון והשכינה שורה על ראשו ג
לקוטי תורה | הכח באדם להמשיך את אור אין סוף על ידי מצות מעשיות ד פתוחי חותם | גימים טובים צריך לעסק בתורה ובפרט בסוד ד
קצת יחזקאל | בכל שבת יש לצפות ולהתכונן לשבת הבאה ה
תפארת שלמה | דבוק חכמים תועלת עצומה לנשמה ה
זכרון זאת | יש להשיג לא להטריח את הצדיק מדאי ה
עבודת ישוראל | הבחנת תקון ימי החל בליל שבת ה
ארח לצדיק | 'פי אות היא' - כמו שהנקודות יוצקות תכן באותיות פן ההכנה יוצרת את קדשת השבת ה
אזור אליהו | כל היגעות בתורה ועבודה בימות החל יוצאים לידי גלוי בשבת קדש ה
זרע קדש | ליל שבת נקרא 'פרייטיג צו נאכט' להורות שעל ידי האתערותא מימות החל מקבלים את קדשת השבת ה
נעם אלימלך | קדם חצי שנותיו - בעוד התגברות היצר עליו - על האדם לעסק ולעמל בעקר בלמוד גמרא ופוסקים ה
מכתב קדש | אי אפשר להגיע אל היראה טרם יתיש פח הגוף על ידי התורה ה ערוגת הבשם | מלחמתה של תורה הם עצות וטקסיסים פיצד לנצח את היצר ה
תפארת שמואל | למוד הגמרא הוא הטהרה הגדולה ביותר ה

לנגוע ברזי עולם ולהיות מאוחד עם כוננת צדיקי עולם בהמלכת הבורא אוצר האריז"ל ר"ג בעומר

אוצר האריז"ל ר"ג בעומר

חלוקה לקטעים
 סיכני פיסוק וניקוד
 פתיחת ראש תיבת
 עיבוד מפורא ושוכח לב

פרקי מבוא ותולדות
 כותרות משנה
 ביאור
 ציונים והשוואות

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66 להשיג בחנויות הספרים

לחיה רבי אברהם זיע"א מטראנס

סדר העבודה המפורא

מרכז הזמנות: 1800-22-55-66

נושאים בפרשת אמור

חזוק והתעוררות

דברי אמונה

רבי אברהם יצחק מתולדות אהרן זיע"א

על האדם להתחזק לאהו בקבלות שקבל על עצמו בעתות רגשי קדש

הנה לפעמים זוכה האדם שהקדוש ברוך הוא מאיר לו הרגש דקדושה ורעיונות קדושות ועצות איך לעבד את ה' ונאזי מקבל על עצמו קבלות שונות להתעלות בעבודת ה' כפום דרגתו.

ולזה מזהיר הכתוב ולא יחללו את קדשי בני ישראל את אשר ירימו לה' (כב טו), שלא יחללו מה שהרימו לה', דהינו מה שקבלו עליהם להתרומם בעבודת ה' בעת שהופיע עליהם אורו יתברך.

כי והשיאו אותם עון אשמה באכלם את קדשיהם (פסוק טו), 'אכלם' הוא לשון פליון, והינו שפנה שפלו ויחללו את קדשיהם - השיאו אותם עון אשמה חס ושלום.

והטעם הוא, כי אני ה' מקדשם, שהופעת האור והרגש דקדושה הוא מתנה מהקדוש ברוך הוא וחס ושלום להשליך זאת בידיים (מהדר"ט):

פתגמי אורייתא

רבי מרדכי ישכר בער מפייטסבורג זיע"א

על האדם להתחזק ולהביט על מה שנשאר בקרבו מהזמנים שהיה בהתקרבות לה'

אמר אל הכהנים ואמרת אלהם לנפש לא יטמא בעמיו כי אם לשארו הקרב וגו' (כא א-ב).

אפשר לבאר בכונת הכתוב, דהנה כל אדם יש לו זמני עליה וירידה, ולפעמים כשפירגיש נפילה במדרגה אזי חושב שכבר אינו נחשב לכלום, והוא שיך לסוג האנשים הפשוטים אשר רחוקים המה מעבודת ה' רחמנא לצלן.

אמנם האמת אינו כן, דאיך יאמר שהוא אינו חס ושלום מעובדי ה', הלא בחוש ראה איך שפכל זאת היו לו זמני עליה מסמיים שבהם הרגיש קרבת אללים, וחס בהם עליה ברוחניות, והגם דעתה

אינו בזו המדרגה, מפל מקום אינו רק אלא כנפילה בעלמא, אכל במהותו הוא טוב.

והנה דברים אלו נכונים גם באופן שרוב מצבו של אדם חס ושלום הוא במצב של נפילה, דגם אז יכול הוא להאחז בזמנים הגבוהים שהיו לו ולהתעלות ממצבו, והגם שזמנים אלו מעטים המה, מפל מקום הלא סוף כל סוף גם המה יכולים להעיד שביכולתו להיות קרוב, דהרי בכל זאת היו לו גם זמנים טובים.

מעשה בהרה"ק הבית ישראל מגור זיע"א

ועובדא הנה אצל כבוד קדשת הבית ישראל מגור זיע"א, דשאלו יהודי על יהודי שמחשבות כפירה מנקרות בראשו, ורופה לדעת כיצד יוכל להנצל מהם.

פתח לו הרבי גמרא שבת (קט"ו): דשם איתא 'פל העונה אמן יהא שמה רבא מברך בכל כחו וכו' אפלו יש בו שמץ של עבודה זרה מוחלין לו, שאלו הרבי האם יודע לבאר פשט מה כתוב כאן, ענה לו אותו יהודי שכתוב שאם עונה אמן מוחלין לו אפלו יש בו שמץ עבודה זרה.

אמר לו הבית ישראל זיע"א: אני אמר לך הפשט, כאן כתוב, שמדבר ביהודי שכבר כל כך רחוק שרחמנא לצלן כבר יש בו אפלו שמץ עבודה זרה, אמנם עדין יש באפשרותו וביכולתו לענות אמן יהא שמה רבא בכל כחו.

הגע עצמך, הרי זה נורא נוראות, אפלו בכזה מצב ירוד הוא עדין עונה אמן יהא שמה רבא ועוד בכל כחו, הרי בודאי שפנה יהודי יש לו תקנה, ומה פי תלין עליו שהוא מרחק כל כך, הלא אינו כל כך חלש כמו שהוא חושב, הרי הוא עונה אמן, ובודאי מהא גופא תבוא לו החזיק שהרי יש בו עדין חלק טוב, עד כאן.

והכונה כמו שנתבאר, דאדם צריך תמיד להתחזק לחלקים הטובים שבו ומהם תבוא לו הקרבה לרבונו של עולם, שיראה כיצד הוא יכול להיות קרוב, ולא

להביט חס ושלום על החלקים שלפעמים הם רחמנא לצלן הפך הטוב.

באור הפסוק על פי הנ"ל

ובזה אפשר לבאר פונת הפתוב אמר אל הכהנים ואמרת אלהם לנפש לא יטמא בעמיו, דהקדוש ברוך הוא הזהיר בכאן שלא יטמא אדם עצמו בטמאה זו של 'בעמיו', שאמר לעצמו הן אני כבר מה' בעמיו, מפשוטי העם שהם פחותים במדרגה, ומה לי מעניני עבודה ומדרגות וכדומה, הן אני כבר במילא שיך לפשוטי העם.

בטמאה זו לא יטמא עצמו, אלא להפך כי אם לשארו, הינו שביט על השירים שנשארו בקרבו, שהלא היו לו גם כן זמני התעלות, וזהו הקרב, הינו דמשירים אלה יתקרב שוב לאבי שבשמים וכנזכר.

באור 'הזהיר גדולים על הקטנים' על פי הנ"ל

וזוהי פונת חז"ל באמנם להזהיר גדולים על הקטנים, הינו להזהיר שלא יביט על 'הגדולים', הינו על רב זמני שהם היו בחלשה יתרה, אלא 'על הקטנים', הינו על מעוט הזמן שפן היה טוב, על מעוט זה יביט וממנו יקח להתקרב שוב אל ה', שיקחו הזמנים הגדולים זהירות ומוסר השכל מהזמנים הקטנים, הינו מהזמנים המועטים שהיו בהתקרבות לה'.

אמירת מוסר באפן של חזוק ועוד

והנה עוד למדנו מכאן דרך באמירת מוסר, שתהיה באפן רפה, באפן של חזוק, שמתחזק הנופל בהראותו לו שגם הוא יכול להגיע לזמנים של התקרבות לה'.

אמנם התורה מזהירה בכאן אמר ואמרת, והינו שהתורה הכפילה לשון אמירה רפה, והפונה דלכני אהרן - אלו התלמידים חכמים - להם צריך לומר מוסר בכפילות לשון אמירה רפה, לא להסתפק באמירה רפה אחת, אלא 'אמר ואמרת', לומר המוסר באפן רך ביותר עם הרבה דברי עדין וחזוק:

ושלום מהשם יתברך פדכתוב ואכל ושבוע ודשן ופנה אל האלקים אחרים' (דברים לא כ חס ושלום, אבל מי שמקצצר בתאנות עולם הזה הארצי וישם דעתו ולבו רק לעבוד את השם יתברך על ידי אכילה זו, אז אינו מתרחק מהשם יתברך.

'ויאמר לקוצרים ה' עמכם' - למקצרים בתאנות

וזהו ירמוז מה שנגאמר (במגילת רות ב ד) 'ובעז בא מבית לחם ויאמר לקוצרים ה' עמכם', היינו שבא 'מבית לחם' שהוא אכילה ושאר הנאות עולם הזה, על פן אמר 'להקוצרים' - היינו מי שמקצצר בתאנות - ה' עמכם'.

באור הפסוק 'וקצרתם את קציריה'

וזהו שאמר הכתוב כי תבאו אל הארץ - היינו תאנות ארציות כגון אכילה ושתייה וכיוצא, וקצרתם את קצירה - תקצרו בה ולא שתמלאו תאנותכם, עד כאן תכן דבריו הקדושים.

אצל הצדיקים לא ראו שהיו מקצרים בעת האכל אלא היו יושבים בשלחנם מתוך דבקות ודברי תורה עלאין

אמנם לכאורה, הנה בש"ס (ברכות נד:) אמרו המאריץ בשלחנו וכו', וכן ראינו בעניינינו בכמה צדיקי אמת עובדי ה' שהיו יושבים על שלחנם כמה שעות בדבקות נפלא ורחושי מרחשן שפירותיהו חדושי תורה ורזין עלאין, בפרט שלא ראינו אצל הצדיקים שיהיה חטף ואכל במהירות.

הכל לפי מה שהוא אדם ומי שיכול לכוון הכוונות אינו צריך לקצר

אמנם ברור של דברים אלו מובן מאלי - שהכל הוא לפי ענין של האדם, שמי שחנן אותו השם יתברך שיכול לאכל בכונת אכילה פראוי, בודאי צריך להאריך בשלחנו, ועליו אמרו חז"ל (ברכות נה.) בזמן שבית המקדש קים מזבח מכפר ועכשו שלחנו של אדם מכפר עליו ועליו נאמר 'ידבר אלי זה השלחן אשר לפני ה' (יחזקאל מא כב).

והדברים יש להבין על פי דברי האר"ל (שער יו"כ פ"א) שעל ידי אכילה ושתייה של ישראל פשוטאכל פראוי הוא ממשיך שפע ומזון מאמא עלאה אל המלכות רחל נוקבא דזעיר אגפין עין שם, וכו'.

כי הנשמה נקראת 'בת כהן' על דרך אלקיכם כהן הוא (סנהדרין לט.), ונשמה היא ברמא דמלכא.

ובודאי אם האדם זוכה שהנשמה שרויה בקרבו, בודאי עובד להשם יתברך באמת ובתמים. רק אין כל אדם זוכה לנשמה, והלואי שיהיה לו נפש טהורה מכל סיג ואחר כך יזכה לרוח, וכשזוכה לנשמה אז הוא אדם שלם פנודע.

רק מאין בא זה לאדם שהנשמה רחוקה ממנו. רק עקר השרש לעבודת הבורא יתברך, שישבר האדם פת התאנה, וכל מעשיו - הן אכילה ושתייה ושאר דברים גשמיים - הכל יהיה לשם שמים, רק ההעלות ניצוצות קדושות לשרשם.

כי אין לה שום דבר בעולם שאין בו קדשה וחיות הבורא יתברך שמו, אבל האדם האוכל ושותה למלאות תאנותו, שורה עליו פת חיצונים רחמנא לצלן, הנשמה רחוקה ממנו.

באור הפסוק על פי הנ"ל

וזהו שנגאמר וכת כהן שהוא הנשמה כנ"ל, כי תהיה לאיש זר, רצה לומר שתהיה זרה ורחוקה ממנו, מה טעם בדבר, ומתוך הפסוק, היא בתרומת הקדשים לא תאכל, רצה לומר שהאדם אינו אוכל בקדשה כדי להרים הקדשה והחיות שבמאכל לשרשו רק למלאות תאנותו, ולכך הנשמה זרה ממנו, אבל כשהיה כל אכילתו בקדשה כנ"ל, יהיה גופו משפן להנשמה.

והבן שיש לפרש גם כן 'בת כהן' על כנסת ישראל לעילא שנקראת בחינת 'בת' פנודע, ויש לפרש גם כן על דרך זה כנ"ל, והבן היטב:

תפארת בנים

רבי צבי הירש ממזנובאטש זיע"א
יש לקצר בעת האכילה והשתייה כדי לא למלאות התאנות

ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שרד בקצרך (כג כב). יש לבאר, כי הנה אבי אדוני מורי ורבי זצלה"ה אמר בפירשתן בפסוק 'כי תבאו אל הארץ אשר אני נתן לכם וקצרתם את קצירה' (פסוק י), שאם מגיע לאדם איזה תאנות אכילה או שתייה, לא ימלא תאנותו, רק יקצר בה.

הממלא תאנותו מתרחק מהבורא יתברך כי אם ימלא תאנותו בה, אז יתרחק חס

עבודת התפלה

בית אהרן

רבי אהרן מסרלין זיע"א
צדיקים משתוקקים בכל לבם למסור נפשם על קדוש שמו יתברך | מעשה מהרה"ק רבי שלמה מקרלין זיע"א

פעם אחת בקש בעל הבית אחד את הרב הצדיק הקדוש רבי שלמה קרלינר זצוק"ל שילך למחר לביתו, והשיב לו: שוטה, הלא צריך היום להתפלל ערבית ולקרות קריאת שמע שהיא מסירות נפש, ואחר כך השינה, ולמחר צריך להתפלל, ויש בהתפלה כמה עולמות עד שבאים לקריאת שמע, ואחר כך נפילת אפיים שהיא גם כן מסירות נפש, ושמה 'תן הקדוש ברוך הוא שמילא לי רצוני, ואתה רוצה שאבטיח לך לילך לביתך מחר.

כלול של דבר שצריך האדם לבטל ממנו כל התאנות רעות ומדות רעות רחמנא לצלן, רק לראות שקדוש על ידו שם שמים. וזהו ונקדשתי בתוך בני ישראל (כב לב).

באור הקרי וכתוב בפסוק 'ולא אנהו'

ומפרש בסודו של האר"ל הפנונת על פסוק 'דעו כי ה' הוא אלקים הוא עשנו ולא אנהנו' (תהלים ק א), ויש בזה התבה קרי וכתוב, כי הפתיח 'לא באל"ף והקרי 'לו' בוא"ו, כי צריך לבטל כל כחות הגוף להשם יתברך וזהו 'לא' בא' 'לו' בוא"ו, שצריך לעשות אי"ן מ"ש ולהדבק בו יתברך.

וכתוב בפנונת, לו אנהנו משלימים את הנפש, היינו ראשית צריך להשלים הנפש במצות ומעשים טובים בכדי לחזר לעתיד למקורו בנפש שלם, זהו ראשית שלמות הנפש על פי פשוט, רק עקר הפרוש הוא 'ולו אנהנו' משלימים את הנפש - שאנהנו משלימים ומוסרים את נפשנו במסירות נפש על קדשת שמו יתברך, זהו עקר השלמת הנפש, וזהו בכונת מזמור לתודה:

קדשת האכילה

דודאים בשודה

רבי ראובן מז'ארנובצא זיע"א
כאשר משבר תאנותו ואוכל בקדשה זוכה לנשמה

ובת כהן כי תהיה לאיש זר היא בתרומת הקדשים לא תאכל (כב יב). הנה נודע

פרשת אמור

אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם
גו' (אמר ואמרת, להזהיר גדולים על הקטנים, רש"י)
(כא א)

לקוטי שיחות

רבי מנחם מענדל מליובאוויטש זיע"א

הטעם שהצורך משה להזהיר את בית דין
שזרזו את הכהנים

וידבר משה אל אהרן ואל בניו ואל כל בני ישראל (כא כד) – להזהיר בית דין על הכהנים (רש"י). על פי פירוש רש"י ד'אמר ואמרת' הינו 'להזהיר גדולים על הקטנים', צריך לומר, הנה שהזהיר משה את הבית דין (של ישראל) על הכהנים (גם בדיני בעל מום), עשה זה מדעת עצמו.

ויש לבאר טעם הדבר על פי הפלג ד'כהנים זרזו הן, ואם פן אין צריך להזהיר בית דין עליהם, ולכן מפרש דהצורך באזהרה (אמירה) נוספת הוא רק בשביל כהנים קטנים שאינם שומרים את עצמם מן הטמאה. אלא שעל פי זה צריך עיון לאיך גיטא, ביון שאין צריך בכך. אמאי הזהיר משה את בית דין של ישראל על הכהנים.

כ' באורים בכהנים זרזו הים'

ויזכו זה בהקדים באור הפלג דכהנים זרזו הים, שיש לפרשו בשני אפנים: א, זהו מצד עבודת הפהנה, דכיון שהם עוסקים בעבודת הקדש (או שנומציאם במקדש) הרי זה פועל בהם ענין הזרזות. ב, זהו מצד עצם ענין הפהנה, דכן הוא טבע ותכונת הנפש של כהן בעניני כהנה (וכלשון רש"י 'שכלם היו בני תורה וחרדים ונזפרים כו'), ובמקום אחר 'בקיאי הן בכל'. והנפקא מינה – בענינים שאינם שיכים לעבודת הפהנה, האם גם בהם אמרינן כהנים זרזו הים.

ויש לומר, שהיה החלוק בין צווי הקדוש ברוך הוא, ודבור משה רבנו לישראל: מצד תכונות נפשם של הכהנים, היה ראוי שיהיו זרזים בכל השיף לעניני כהנה, ולכן מצד צווי הקדוש ברוך הוא אין צריך להזהיר בית דין על הכהנים.

אבל היות שנצטוינו ונעשו סג לתורה, לכן, הוסיף משה רבנו מדעתו 'סג', דאף על פי שבהיות הכהנים עוסקים בעבודת הפהנה אמרינן דזרזו הים כי היראה בעבודת הקדש עליהם, הרי כשאין עוסקים בעבודתם, יתכן שתהיה חלישות

בזרזותם, ולכן יש צורך לזרזם על כך.

באור הענין בדרך המוסר והעבודה ועל פי פנימיות

ויש לבאר זה על דרך המוסר והעבודה: ענינם של הכהנים הוא – בלשון הרמב"ם – 'להבדל לעמד לפני ה' לשרתו ולעבדו כו' ופרק מעל צוארו על החשבונות הרבים כו' הרי זה נתקדש קדש קדשים ויהיה ה' חלקו ונחלתו לעולם ולעולמי עולמים כו'.

המזה מוכן, שמי שעומד בדרגת הפהנה לפי מהותה, הרי בכל מקום ובכל זמן הוא מרגיש שהוא עומד 'לפני ה' ובמילא אין צורך לזרזו, ורק כהן שאינו בדרגה זו, צריך לזרזות בעניני כהנה שלו כאשר אינו עוסק בעבודת המקדש.

ויש להוסיף באור על פי פנימיות הענינים: מבאר בספר התניא (פרק יח) ש'אין סוף ברוך הוא מלבש בבחינת חכמה שבנפש האדם יהיה מי שיהיה מישראל, שבבחינה זו, אף על פי שלא שיף בה ענין הגלות, שנפש הבחינת שמהקלפה תוכל למשל עליה כו', מפל מקום יתכן אצלה ענין ה'שנה', היא בבחינת שנה ברשעים ואינה פועלת פעלתה'.

אמנם יש בנפש האדם בחינה עמקה יותר, שלא שיף בה אפלו גדר של 'שנה', שהיה עצם הנפש (במבאר בספרי קבלה שיש ניצוץ קטן מאד שהוא בחינת אלקות וזה הניצוץ מתלבש בכח ניצוץ אחד נבאר הנקרא יחידה), שעל זה נאמר 'אני ישנה ולפי ער', עצם ופנימיות הלב שהוא תמיד ער אצל כל אחד ואחד מישראל ולא שיף בו אפלו שנה.

ואלה הם שני הענינים שבכל אחד ואחד מישראל: מצד ניצוץ בורא המלבש ביחידה שלו אין צורך בשום זרזו, שהיא תמיד בשלמות בכל מקום ובכל זמן, בלשון הפתוב 'השכן אתם בתוך טמאתם', דגם בחוץ לארץ ובזמן הגלות אין צריך להזהיר הנה על הפרישות מטמאה. ורק מצד בחינת חכמה שבנפש – ששם שיף ענין השנה פנ"ל, יש צורך להזהיר בית דין על הכהנים. אבל אף על פי כן, גם בבחינה זו הרי זה רק 'שנה' בלבד ולא גלות חס ושלום, ולכן, התעוררותה של החכמה שבנפש אינה קשורה עם פעולה בדרך חדיש גמור (בטול הרע כו'), אלא זהו ענין של קיצה משנה בלבד (חלק לו עמ' 63 ואילך):

לא יקרחו קרחה בראשם ופאת זקנם לא יגלחו (כא ה)

אמרי נעם

רבי מאיר מדן יקוב זיע"א

זחירות מכסלה המביאה לידי חטא

לא יקרחו קרחה בראשם כו'. נראה על פי מה שכתב הרמב"ם ז"ל (איסורי ביאה פכ"ב הכ"א) אין היצר שורה אלא בלב פנוי מן החכמה, פי כשאדם פנוי מפל ואינו עוסק בתורה ומצות ובדרך ארץ, על ידי זה היצר מתגבר עליו.

וכמו שאמרו חז"ל (אבות פ"ב מ"ב) יפה תלמוד תורה עם דרך ארץ שגייעת שניהם וכו'. וידוע אשר סתם עז"ן נקרא פגם הבירית חלילה, ועל ידי זה הפגם חס ושלום הוסר השפע מעל ישראל ויוצאת לחוץ חלילה לאמות העולם, וכמו דאיתא בזהר (ח"ג רמד) האי מאן דמפרר פרוירין ענייות קא רדיף אבתריה, עין שם.

ועקר הגורם לחטא זה הוא הבטלה, כי מחו ושכלו פנוי מכל, על ידי זה מביאו לידי הרהורים רעים רחמנא לצלן. וידוע אשר מקורות השפע הם מתרין מזלין נצר ונקה הנקרא שני פאות מן תקונא דיקנא קדישא.

וזהו לא יקרחו קרחה בראשם, שלא יהיה מחו וראשו פנוי מן החכמה, ועל ידי זה לא נפגמו אות ברית קדש וימשיכו פרנסה ושפע, וזהו ופאת זקנם לא יגלחו, הינו פנ"ל:

והכחן הגדול מאחיו אשר יוצק על ראשו שמן המשחה ומלא את ידו ללבש את הכהנים את ראשו לא יפרע ובגדיו לא יפרם. ועל כל נפש מת לא יבא לאביו ולאמו לא יטמא. ומן המקדש לא יצא ולא יחלל את מקדש אלהיו כי נזר שמן משחת אלהיו עליו אני ה' (כא י"ב)

פתוחי חותם

רבי יעקב אביחצירא זיע"א

האדם יכול לזכות לנפש רוח ונשמה ממקום עליון והשכינה שורה על ראשו

אפשר לרמוז, דהאדם על ידי תורתו ומעשיו הטובים וקדשותו וטהרתו, זוכה לקנות נפש רוח ונשמה ממקום עליון. והזוכה לזה, השכינה מאירה בו תמיד.

משל מעשית כל הכלים על ידי הכערת אש תחלה

והוא כמו על דרך משל אש הנשמי, שעל ידי האש נעשים כל הכלים, שכל כלי שרוצה לעשות מוסף או מזב, עשיתה העקרי הוא להכעיר באש תחלה ואחר כך יעשנה ויחליקנה.

כמו כן למעלה, דקתיב 'וכלים מפלים שונים ויין מלכות רב' (אסתר א ז), רבוי ה'כלים' הם המצות דאורייתא ודרבנן וענפיהן פנ"ל, ויין מלכות רב' הוא ההמשכה שממשיכים בכלים אלו. אך עשית כל הכלים הוא על ידי הבחינת יסוד האש האלהי שהוא בחינת השרפים, שעל ידי זה יכולים לעשות כל הכלים הנ"ל.

'ולא תחללו' - הקדמת סוד מרע

והנה תחלה כתיב ולא תחללו כו', כי כל הנ"ל דבחינת 'ונקדשתי' ובחינת 'מקדשכם', זהו בחינת 'עשה טוב', אך תחלה צריך להיות 'סוד מרע' בתכלית, ועל זה כתיב תחלה ולא תחללו את שם קדשי, שלא תעשו בחינת חלל והפסק המפסיק חס ושלום בין האדם לבין אבינו שבשמים.

והיננו כמו שנאמר 'עונותיכם היו מבדלים בינכם ובין כו' (ישעיה נט ב), שעל ידי העונות עושים בחינת חלל המפסיק, ואז לא יועיל הנפוח בהניצוץ יסוד האש האלהי שבלב שמתפכה על ידי זה.

וזהו ולא תחללו, על ידי שתהיו בחינת סוד מרע בתכלית, ואז יוכל להיות ונקדשתי בתוך כו', ואחר כך ממילא יהיה אני הויה מקדשכם כנ"ל.

ועין מה שכתוב פהאי גונא בד"ה במדבר סיני באהל מועד כו' שמתחלה צריך להיות בחינת יציאת מצרים שהוא סוד מרע ואזי אחר כך יוכל לבא לידי בחינות ומדרגת מדבר סיני ואהל מועד כו' עין שם:

דבר אל בני ישראל ואמרת אליהם מועדי ה' אשר תקראו אתם מקראי קדש אלה הם מועדי (כג ב)

פתוחי חותם

רבי יעקב אביחצירא זי"ע א'

בימים טובים צריך לעסק בתורה ובפרט בסוד

התורה היותר ראויה בימים טובים, היא דרך הקבלה, שזמן ההוא עת מכשר וראוי להגות בדרך האמת. וגם הפסוק מוכח מגופה דצריך לעסק בתורה, שאמר (אלה) מועדי ה' אשר תקראו [אתם] מקראי קדש, פרוש מקראי קדש, שתקראו בהם התורה הנקראת קדש. 'תקראו אתם

העליונה היא כי נזר שמן משחת אלהיו, דהינו הרי זכה לנשמה שהיא נזר, ולשכינה שהיא שמן, ומאחר שאורות אלה על ראשו, יזהר לשמר משמרת הקדשה כראוי:

ולא תחללו את שם קדשי ונקדשתי בתוך בני ישראל אני ה' מקדשכם (כב לב)

לקוטי תורה

רבי שניאור זלמן מליאדי זי"ע א'

הכח באדם להמשיך את אור אין סוף על ידי מצות מעשיות

אני ה' מקדשכם. פרוש שבא לומר אף הפח באדם שעל ידי מצוה מעשיות ודברי תורה המדברים מהמצות מעשיות ימשיך על ידי זה גלוי אור אין סוף ברוך הוא ממש דלית מחשבה תפיסא ביה כלל.

'הויה' הוא סדר ההמשכה - באור הדבר

לזה אמר אני הויה מקדשכם, פרוש 'הויה' הוא סדר ההמשכה, שכל המשכה מלמעלה למטה נמשך על ידי אותיות שם הויה, שהי"ד מורה על הצמצום שצריך להיות תחלה כדי שיוכל להיות ההמשכה, והה' שיש לו ארך ורחב מורה על ההתפשטות, ואחר כך הוי"ו הוא ההמשכה לבחינת ה' תתאה, 'בהבדל' (בראשית ב ד) בה' בראם (ביר יב ב).

באור 'אני הויה מקדשכם' על דרך הנ"ל

ולכן אומר אני הויה מקדשכם, של להיות המשכת בחינת קדוש ומבדל, אור אין סוף ברוך הוא על ידי התורה ומצות מעשיות שאינו בערך כו', אני עושה זאת לכם וממשיך לכם סדר המשכת קדשה עליונה על ידי אותיות שם הויה. ו'אני' היינו אין סוף ברוך הוא עצמו, שהוא יתברך הנותן כח זה שנוכל להמשיך את אור אין סוף ברוך הוא על ידי תורה ומצות.

'ונקדשתי בתוך בני ישראל' - ההכנה מצד בני ישראל על ידי שפנימיות לבם בוער לכונא יתברך

רק שמתחלה צריך להיות ונקדשתי בתוך בני ישראל, פרוש שאנו צריכים להכין הכלי שיהיה בחינת קדשותו נתפס בתוכיות בני ישראל, שהוא בחינת קדוש הא', שהוא מה שיהיה גלוי פנימית נקדת הלב, שהוא בחינת יסוד האש האלהי שבלב שיהיה בוער לבחינת 'קדוש', הוא אין סוף ברוך הוא, על דרך הכת הא' שהם השרפים.

ואז על ידי זה אני ה' מקדשכם, שעל ידי תורה ומצות מעשיות ימשיך קדוש זה מלמעלה למטה בכלים של כל המצות עשה וענפיהן ושמירת מצות לא תעשה וענפיהן ומצות דרבנן.

ועל זה אמר שלמה המלך עליו השלום (קהלת ט ח) 'בכל עת יהיו בגדיך לבנים ושמן על ראשך אל יחסר', 'בגדיך' הם נפש רוח ונשמה, וכך היא הפונה, לכשתזכה ש'בכל עת יהיו בגדיך לבנים' שהם נפש רוח ונשמה ואתה שומרם כראוי, דע ש'שמן' שהיא השכינה, מ'על ראשך אל יחסר' שגם היא מאירה בך.

והנה, הזוכה לזה צריך לשמר עצמו במשמרת הקדש ככל הראוי, כי יצר הרע בזה מתקנא, ומבקש תחבולות אולי יוכל לפתותו, לכן יזהר במאד מאד וישמר מה שנתן לו הקדוש ברוך הוא, כי אם יתפתה ליצר הרע חס ושלום, מיד תסתלק ממנו השכינה ורעותיה אחריה שהם הנשמה והרוח.

צריך להשמר ביותר שלא יסתלקו ממנו השכינה ונר"ן

וזהו שאמר והכהו הגדול מאחיו, כל משרת ה' בקדשה ובטהרה יקרא פהו, וכא לומר, האיש החסיד שנתגדל מאחיו בתורה ובמעשים טובים ובקדשה ובטהרה, ועל ידי זה זכה עד שהוצק על ראשו שמן המשחה שהיא השכינה. ומי גרם לו זה, לפי שמלא את ידו במעשים טובים, ללבש את הבגדים שהם נפש רוח ונשמה. ומאחר שזכה לזה, צריך לשמר את עצמו ביותר, את ראשו לא ירע, דהינו לא יעשה מעשים רעים שבשבילים תסתלק השכינה מעל ראשו וישאר ראשו פרוע, ובגדיו שהם נפש רוח ונשמה יהיו פרומים.

ואם חוטא נפרד מסטרא דחיים ונדבק בסטרא דמותא

ועל כל נפש מת לא יבא. בא לרמוז, דכל סטרא אחרא נקראת פגרים מתים, ואין בהם חיות וכו', רק מצד הקדשה. והנה, האדם שנתקדש וזכה לנפש רוח ונשמה, הרי הוא מצד הקדשה, ונבדל מן המתים שהיא סטרא אחרא, והרי הוא מסטרא דחיים, צריך לזהר שכל דבר הגורם לו לקרב לסטרא דמותא שהיא סטרא אחרא, לא יעשנו, שאם עשה כן, הרי נדבק בסטרא דמותא ונפרד מסטרא דחיים. וזהו שאמר ועל כל נפש מת לא יבא, הם נפשות הסטרא אחרא הנקראים מתים, לא יבא דהינו לא יעשה שום דבר חטא שבשבילו נמצא בא וקרב להם, שאם כן, הרי נתרחק מן הקדשה. וזהו שאמר לאביו ולאמו לא יטמא, אביו דא קודשא בריך הוא, אמו דא כנסת ישראל.

ולכן יזהר להשאיר בקדשתו לעולם

ומן המקדש לא יצא, דהינו פיון שנקנס לקדשה ונקרא קדוש, לא יצא מאותה הקדשה לעולם, כדי שלא יחלל את מקדש אלהיו, היא הקדשה העליונה, והקדשה

בלמוד גמרא ופוסקים

בהיות האדם קודם חצי שנותיו וכו' שאז אין האדם יכול לקבל אור הקדושה ולתקן את מעשיו לגמרי וכו' שעדין התגברות היצר על האדם וכו' צריך לתקן אז בפיו וכו' שהפה ישיח וידבר תמיד בתורתו הקדושה לה' לשמו ולעסק בעניני הלמוד היטב בגמרא ופוסקים ומפ'שי הש"ס (פרשת אמור ד"ה אלה מועדי):

מכתב קדש

רבי אהרן מטשערנאביל זיע"א אי אפשר להגיע אל היראה טרם יתיש כח הגוף על ידו התורה

טוב לגב' שיחנך דרכו בפשטיות התורה להגות בה יומם וליל, ולשמרה פסדר הש"ע אחת לאחת, וחלילה להם לדחוק את השעה לעלות במעלות וכו', ואם יאמר האומר בהפקי'א נחא ליה, וימעט חמידי'א דאורייתא לרדף כל היום להשיג אהבת ה' ויראתו ית"ש, אל תאמין בו, שטה מעליו ועבר, כי לא מחממה שאל זאת, אטו יראה מלתא זוטרתא היא לבוא אליה בידים ריקנית טרם אשר יתוש כח אדם בליעל ע"י התורה, הס פ' לא להזכיר זאת וכו' (מכתב ששלח לאנ"ש אחרי הסתלקות אביו):

ערוגת הנשים

רבי משה מחוסט זיע"א מלחמתה של תורה הם עצות וטכסיסים כיצד לנצח את היצר

באמת אלו לא היה אדם עלול ללחם מלחמת היצר, רק היה יכול להתנהג בארץ מישור בלי מונע וכלי מפריע, באמת היה סגי בלמוד הלכות פסוקות, אבל יצרו של אדם מתגבר בכל יום, וצריך להיות ערוך ולמוד במלחמה כדי לנצחו במלחמה זו, על כן צריך שיהא רגיל במלחמתה של תורה - ועל ידי מלחמתה של תורה היא טכסיס לנצח במלחמת היצר (פרשת בראשית):

תפארת שמואל

רבי שמואל צבי מאלקסנדר זיע"א למוד הגמרא הוא הטהרה הגדולה ביותר

אמר בקדשו כבוד קדשת איתן מרנא ורבנא מןארקא וצללה"ה זי"ע לכבוד קדשת אבי אדוני מורי ורבי וצלה"ה: הגמרא היא טהרה הגדולה, וכמאמר הפתיב 'הלוא כה דברי פאש', התורה הקדושה שורפת כל המספים המבדילים בינינו לבין אבינו שבשמים (פרשת מקץ ד"ה ויהי מקץ):

לשמים, כי הוא צריך לפעל יחודים וכו', ולא תסבר שתהיה לך הזקק על ידי זה שתפרוש ממנו וכו', אם הוא קדוש ממשך קדשה לדורו וכן כל טובות שאפשר (פרשת אמור ד"ה וקדשתו):

שבת

עבודת ישראל

רבי ישראל מקוז'ניץ זיע"א הכחנת תקון ימי החל בליל שבת אדם יוכל להכין ולדעת במחשבותיו בליל שבת אם תקן ימי החל כראוי (פרשת אמור ד"ה והיה שבעת):

ארה לצדיק

רבי אלעזר מליז'נסק זיע"א 'כי אות היא' - כמו שהנקודות יוצקות חכן באותיות כן ההכנה יוצרת את קדשת השבת

כי אות היא (שמות לא יג) וכו', לפי הכנתנו בעבודה ובתורה ובתפלה שעשינו בימי החל, זה הוא חיותנו שאנו נוהגים לקדשת שבת, והשבת היא האות וחיותנו היא הנקודה (פרשת משפטים ד"ה א"י כי אות):

אזור אליהו

רבי אליהו מוויסקיט זיע"א כל היגיעות בתורה ועבודה בימות החל יוצאים לידי גלוי בשבת קדש

הנה זאת נודע לכל עובדי ה', אשר כל היגיעות בתורה ועבודה שמיגיעים את עצמם בששת ימי המעשה, אז כבוא יום השבת יצא העבודה להתגלות (פרשת משפטים):

זרע קדש

רבי נפתלי מרופשיץ זיע"א ליל שבת נקרא 'פרויטיג צו נאכט' להורות שעל ידי האתערותא מימות החל מקבלים את קדשת השבת

ולזה נקראת 'פרויטיג צו נאכט', על שהוא בחינת אתערותא דלתתא שאנו מעוררין על ידי מעשינו הטובים והקדושים בכל הששה ימים (פרשת בראשית ד"ה ונת מצא):

תורה

נעם אלימלך

רבי אלימלך מליז'נסק זיע"א קדם חצי שנותיו - בעוד התגברות היצר עליו - על האדם לעסק ולעמל בעקר

מקראי ראשי תבות אמת, לרמוז דהתורה הראויה בימים טובים היא תורת אמת שהוא דרך הסוד. וכן נמי אתם אותיות 'אמת', דהעקר הוא לעסק בדרך האמת. וכשתעשו כן, ראוי לקרות להם אלה הם מועדי:

ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד (כד ח)

ננסת יחזקאל

רבי יחזקאל מרדומסק זיע"א בכל שבת יש לצפות ולהתכונן לשבת הבאה

או יאמר ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד, הינו שהאדם צריך לראות שבכל שבת להכין עצמו ולצפות מיד על שבת השני, וזה הפרוש ביום השבת ביום השבת יערכנו, הינו שבשבת אחר צריך לחכות על שבת הבא.

וזה הפרוש מאמר חכמינו ו"ל הנ"ל אלמלי משמרין ישראל שתי שבתות מיד נגאלין (שבת קיח), הוא מלשון 'אביו שמר את הדבר' (בראשית לו יא), הינו שבזה השבת ישמר ויחכה על שבת הבאה:

לשונות של אור

צדיק

תפארת שלמה

רבי שלמה מרדומסק זיע"א רבוק חכמים תועלת עצומה לנשמה

ידוע גדל מעלת הצדיקים ורבוק חכמים שבדור אשר מפיהם אנו חיים, וכל הרבוק בהם לא יזנח לעולם להיות לו עליה להפיל בתוף הצדיקים בעבודתם וכו', ודבר זה גלה לנו הכעש"ט ז"ל בדורו, ומאז כן בכל דור ודור ודורו עד ביאת הגאול, כל הרבוק בהם יש להם עליה לכל הנשמות לא ירח מהם נדח (פרשת אמור ד"ה ויאמר ה')

זכרון זאת

רבי יעקב יצחק מלובלין זיע"א יש להשגיח לא להטריח את הצדיק מדיא ראוי וטוב שלא להטריח את הצדיק כל כך, שלא לגרום לו מניעה מקדשתו

ל"ג בעומר

אמרי פנחס

רבי פנחס מקאריץ זי"ע א

כח הרפואה וההצלה בל"ג בעומר

בל"ג בעומר פסקו תלמידי רבי עקיבא למות. כי הוא הוד שבהוד ואז דוקא הצלה ורפואה, ועל 'בורא רפואות' הכונה כמ"ש (פרע"ח שער פ"א) ועת צרה היא ליצקב וממנה יושע, וממנה עצמה יתקן הרפואה וכו': [אות רלא]

ולזה אמר הרב הנ"ל (הרב הצדיק הקדוש וכו' רבי פנחס ז"ל נבג"מ מקאריץ) שטוב להתחיל ברפואות בל"ג בעומר, כי בו הפדה זו הוד שבהוד, שהיא בחינת בורא רפואות: [מובא בשפתי צדיקים דינאוויץ פרשת שמות על הפסוק וזהו לא יאמינו ל']

עטרת ישועה

רבי יהושע מדזיקוב זי"ע

בל"ג בעומר הזמן להמשיך פרנסה

בל"ג בעומר הזמן להמשיך פרנסה כמו בשביעי של פסח ע"י קריעת ים סוף, כמו שאמרו ז"ל קשין מזונותיו של אדם בקריעת ים סוף (פסחים קיח). וזה הוא מנהג שלוקחין קשת ביום ל"ג בעומר, כי ל"ג עמר עם קשת עולה ב' שמות אכתריאל אדירירון הרמזין בשירת הים ומספרן ח' שמות [הראשונים] מן ע"ב שמות של יוסע ויבא ויט' שעל ידם היה קריעת ים סוף פנודע (עין בכרית קהנת עולם מאמר פתוחי חותם פרק ב-ג), ורמז שהזמן בל"ג בעומר להמשיך פרנסה כמו בשביעי של פסח שעת קריעת ים סוף:

(עטרת ישועה)

קהלת דוד

רבי דוד מטולנא זי"ע א

ביום זה משפעים כל הברכות ומתיצבים כל העולמות ומתעלים כל הנשמות

ביום הזה ל"ג בעומר שתרעין פתוחין ונשפעים כל השפעות והברכות שבו פסקו תלמידי רבי עקיבא מלמות שנשפעים כל הברכות ונתקיימו כל העולמות פרמזו בכתוב (בראשית לא נב) 'עדה המצבה ועד הגל הזה' שנודע מסמ"ק שיעד הגלי רומז על ל"ג בעומר שהוא בחינת גל רומז למאמר הכתוב (תהלים קיט יח) 'גל עיני ואביטה נפלאות מתורתך, שעד היום היה חס ושלום בחינת 'גל' בחינת דינים, והיום

פסקו מלמות ונתקיימו העולמות על ידי בחינת תורה שבעל פה שנתקדה על ידי ר' עקיבא ותלמידיו בבחינת 'ואביטה נפלאות מתורתך נפלאות נ' פלאות חמשים שערי בינה מה שלא נמסרה למשה נתגלה לרבי עקיבא בבחינת 'וכל יקר ראתה עינו', כ"ל המה חמשים שערי בינה ונעשה בחינת 'עדה המצבה' שמתיצבים כל העולמות בבחינת 'ווי העמדים' ומתעלים כל הנשמות לזכות לכל השמחות ולחג שבועות ולכל השפעות טובות ולביאת משיח צדקנו במהרה ביימנו אמן בן יהי רצון: [פרשת אמור]

בני יששכר

רבי צבי אלימלך מדינוב זי"ע א

ביום פטירת רבי שמעון בר יוחאי התאריך אור היום וכעבור זה מרבין אור ביום הזה

יש לומר עוד טעם על מנהג בני ישראל שנוהגין להרבות באור ביום ההוא וימא דהלולא דרבי שמעון, דהנה רבי שמעון פשהה מגלה רזין ביום ההוא באדרא קדישא אמר (זהר ח"ג דף רצא:) וזה לשונו, והשתא בעינא לגלאה רזין קמיה דקודשא בריה הוא וכו', והאי יומא לא יתרחק למיעל לדוכתיה פיומא אחרא דהא כל יומא דא ברשותי קמא, עד כאן לשונו.

רצונו לומר שהיה היום מתאריך באורו ולא היה רשות לאור היום להתחשף הינו שיתפנה מן העולם, עד שנתן לו ר' שמעון רשות, וזה יורה כי כל האורות בטלים ומשפעים אל האור כי טוב, הינו רזין סתימין דאורייתא אשר גנוז בה אור הגנוז לצדיקים, והצדיקים המבינים ברזין דאורייתא הנה מאירים באור הגנוז בה, על כן אור היום ההוא היה מתאריך ושמר פקדתו של ר' שמעון, הבן, הנה לבעבור זה מרבין אור ביום הזה: (בני יששכר שם אות ו)

שפתי צדיק

רבי פנחס מנחם מפילץ זי"ע א

ביום זה פוטר רבי שמעון בר יוחאי כל העולם מן הדיו וזוהי השמחה

ספרו כי מן ז"ל מאלקסנדר היה רגיל בל"ג בעומר לברכם שיתקבלו תפלתם לרצון בשמים. אוילי פונתו כמו במוצאי יום הכפרים רגילים העולם בן לברך איש לרעהו, כי תמיד קשה שיתקבלו התפלות כדכתיב (ישעיה נט ב) 'עוונותיכם

היו מבדילים' וגו', על כן כאשר יום הכפרים מכפר, תחול הברכה שיתקבלו התפלות. ורבי שמעון בר יוחאי אמר יכול אני לפטר כל העולם מהדין בפרק ד' דסכה (מה:), בן מדי שנה יום הלולא דיליה אומר בן בשמים, על ידי זה מתפטרין כל ישראל ויוכלו להתקבל התפלות, ולכך המנהג לשמת, כדאימא בסוף תענית לא היו ימים טובים לישראל כיום הכפרים וט"ו באב מפרש בגמרא יום הכפרים דיום סליחה ומחילה:

בית אהרן

רבי אהרן מסקלין זי"ע א

רבי שמעון בר יוחאי לכל אפילו לפחותים

עוד אמר, כל מי שיש לו אמונה ברבי שמעון בן יוחאי, יש לו חזוק ברבי שמעון בן יוחאי, כשם שהשם יתברך הוא י"י לכל, כך רבי שמעון בר יוחאי הוא רבי שמעון בר יוחאי לכל, אפילו לפחותים. (בית אהרן מסקלין לל"ג בעומר ד"ה עוד אמר):

אלף בינה

רבי יעקב אביחצירא זי"ע א

על ידי הצער והענוי בשהותו בעמרה זכה לתקון השכינה

כל הרוצה לקבל עליו על מלכות שמים ולעשות תקון לשכינה, צריך תחלה לקבל צער וענוי כדי להיות ראוי לעשות תקון לשכינה, לפי שהשכינה היא שושנה בין החוחים שהם הקלפות, ויש לה צער גדול בזה, והבא לעלותה מבין הקלפות, בהכרח הקלפות מקטרגים עליו ובה לו צער וענוי.

ומעשה דהרשב"י עליו השלום דנטמן במערה, וכשיצא וראהו רבי פינחס בן יאיר עליו השלום דבשרו חדודין חדודין, אמר לו, אוי לי דחמיתיד בכך. אמר לו, אלמלא כך לא הייתי בכך (שבת לג:), דהינו, אלמלא הצער הזה שסבלתי, לא הייתי זוכה לזאת ההשגה שבה הכנעתי הסטרא אחרא ועשיתי עלוי לשכינה:

דברי יחזקאל

רבי יחזקאל משינאווא זי"ע א

מבקשים מה' שאורו של רבי שמעון בר יוחאי יאיר גם לרחוקים

'שתולים' בבית ה' בתצרות אלקינו פריחו' (תהלים צב יד). ראשי

בחצרות אלקינו כמו החצר הוא לפני הפית
כן עומדים מנגד. 'פריחו', 'זריחו ויפיעו
בתוכנו:

של רבי שמעון בר יוחאי וחקריו השתולים
בבית ה' בעולם העליון. 'בחצרות אלקינו',
לאותן העומדים מרחוק בית ה' שהם

תבות שתולים בבית ה' - שב"י, ראשי
תבות שמעון בן יוחאי. דמבקשים אנחנו
מהבורא לתברך שמו, דאורות הקדושים

אוצרות גאוני הדורות

המקלל בסקילה, והלא אם במקלל אביו
ואמו נאמר "ומקלל אביו ואמו מות יומת"
(שמות כא, יז) ק"ו במכרף את ה' שדינו
בסקילה.

ויובן, בהקדים את דברי המדרש (ויק"ר
לב, א) עה"פ "ויצא בן אשה
ישראלית", 'מהיכן יצא, מפרשת יוחסין
יצא, שפא לטע אהלו במחנה דן. אמרו
לו, מה לך לטע אהלך במחנה דן, אמר
להם, מבנות דן אני. אמרו לו כתוב "איש
על דגלו באת לבית אבתם יחנו" (במדבר
ב, ב) ולא לבית אמותם. נכנס לבית דינו
של משה ויצא מחיב, עמד וגדף. עוד
יש להקדים את דברי רש"י, כי אביו של
המקלל היה אותו "איש מצרי" שהרגו
משה בשם המפרש (עי' רש"י שמות ב, יד).

ומעתה, מאחר שדרף בעלי הריב להזכיר
לבעלי ריבם את כל הרע הידוע
להם עליהם ועל אבותם ואבות אבותם,
הרי שונדאי הזכיר האיש הישראלי לבעל
ריבו את חטאו של אביו, שהרגו משה
בשם ה' המפרש. בשמע בן האיש המצרי
את חרפת אביו מאיש ריבו, בקש הוא
לנקם בשם ה', ופער פיו כנגדו.

ולכן, אף שידע משה כי דינו במיתה,
לא רצה לחיבו מיתה בעצמו, לבל
יאמרו כי משה בקרבו ישים ארבו כנגד
אביו של המקלל, ולפיכך מבקש הוא
להרגו. ולכן אמר משה שיתנוהו במשמר
"לפרש להם על פי ה'" שה' יפסק דינו
ולא הוא. לא כן במקושש עצים ביום
השבת, אצלו נאמר "כי לא פרש מה יעשה
לו" כי אכן לא ידעו איזו מיתה לחיי.

(באדיבות 'מכון חכמי ספרד' נתיבות)

מצוות הפרשה

מעלת חרושי תורה בשבת

מגלה עמקות

רבי נתן נטע שפירא זצ"ל

חרושי תורה שמתחדשים בשבת מביאים
המלאכים לפני ה' בו ביום

הראשון, הנה א' בתש"י כמבאר במדרש
(ויק"ר כט, א). ומובא במדרש (בר"י א, ב), כי
ביום הששי, שבו נברא האדם, השמש
זרחה ל"ו שעות י"ב של ערב שבת, וי"ב
של ליל שבת וי"ב של שבת, ובמוצ"ש
שקעה השמש.

נמצא, שביום הששי, שבו נברא האדם,
שהוא א' בתש"י, ויום השבת
שהוא היום השני לבריאתו, נחשבים ביום
אחד. ומטעם זה, בכל שנה, שני ימים
טובים של ראש השנה נחשבים ליום אחד
אחד. וממילא, מה שאמר הכתוב "ועניתם
את נפשתיכם בתשעה לחדש" הוא למהלך
החמה בשנה שנברא העולם ומה שאמר
הכתוב "אף בעשור לחדש" הוא למהלך
הלכנה.

ומעתה, מאחר ובפסוקים הקודמים מצוה
התורה על ראש השנה שנגאמר
"בחדש השביעי באחד לחדש יהיה לכם
שבתון זכרון תרועה מקרא קדש" (שם, כד),
ו"אחד לחדש" הפונה לשני הימים של
ר"ה (למהלך החמה בשנה שנברא העולם), לפיכך
כשאמרה תורה "בעשור לחדש השביעי
הזה יום הכפרים הוא", באה התורה ואומרת
"אף" ללמד שיום זה הוא רק מחצית
מהיום הארוך של ראש השנה. (באדיבות 'מכון
חכמי ספרד' נתיבות)

**ויקב בן האשה הישראלית את השם ויקלל
ויביאו אותו אל משה ושם אמו שלמית בת
דברי למטה דן. ויניחיהו במשמר לפרש להם
על פי ה' (כד יא-יב)**

תולדות יצחק

רבי יצחק קארו זצ"ל

משה לא פסק בדינו של המקלל כדי
למנע לזות שפתים

יש להתבונן, מה ראה בן האיש המצרי
לברך את ה', בעקבות מריבה שהיתה
לו עם חברו. עוד יש לדקדק, מדוע אצל
המקושש עצים ביום השבת נאמר "ויניחו
אתו במשמר כי לא פרש מה יעשה לו"
(במדבר טו, לד) וכאן נאמר "ויניחיהו במשמר
לפרש להם על פי ה'". עוד יש להבין,
פיצד יתכן שמשה לא ידע שדינו של

**אך בעשור לחדש השביעי הזה יום הכפרים
הוא מקרא קדש יהיה לכם ועניתם את
נפשתיכם והקרכתם אשה לה' (כג כז)**

חיים מירושתלים

רבי חיים אברהם גאגין זצ"ל
זמנו של יוח"פ הוא מחצית מר"ה

הנה, בגמ' פסחים (ה) מובא, כי החיוב
להשבת את השאור הוא רק מחצות
היום של י"ד בניסן שנגאמר "אף ביום
הראשון תשביתו שאר מבתיכם" (שמות יב,
טו). ממה שאמרה התורה "אף", כוננה
לחלק את היום לשנים, ולכן רק מחצות
היום חל הצווי של "תשביתו שאר מבתיכם".
וא"כ יש להבין, הלא אף ביום הכפרים
נאמר "אף בעשור לחדש השביעי",
וכי יעלה על הדעת שחציו מתר בעשית
מלאכה ובאכילה וחיצו אסור. ובוזה"ק
(פר' אחרי מות דף סט ע"ב) תרץ, שונדאי שפל
היום אסור באכילה ובעשית מלאכה, אלא
שהיה מקום לומר שיתחילו את התענית
בתשיעי כדי שבליל עשירי שהוא תחלת
היום העשירי, יקום את מה שנגאמר "ועניתם
את נפשתיכם" ואם יאכל עד סוף תשיעי,
אינו מתענה בראשית היום העשירי שכן
הוא שבע ומדשן ענג. אמרה התורה "אף",
ללמד שאף הענוי נפש, די לקום מחציו
השני של יום הכפרים, כלומר שלא יאכל
בעשירי כלל, אמנם ענוי הנפש וקשי
התענית, תהיה במחצית השנה של התענית,
כי בלילה לא ירגיש שום קשי.

עוד אפשר לפרש את פונת הפסוק,
בהקדים את דברי רבי יהונתן
איבשיץ בספרו 'יצרות דבש' (חלק א דרוש
יא), שכתב לתרץ את הסתירה בפסוקים,
שפסוק אחד אומר "ועניתם את נפשתיכם
בתשעה לחדש בערב" (ויקרא כג, לב) ופסוק
אחר אומר "אף בעשור לחדש" (מלבי מה
שבארה הגמ' ביומא (פא-ב)), שנה בא ללמד שכל
האוכל ושותה בתשיעי, מעלה עליו הכתוב
כאלו התענה תשיעי ובעשירי. ע"פ המבאר
בגמ' ביצה (ד-ה), ששני ימים טובים של
ראש השנה הם ביום אחד ארוך, ולכן ביצה
שנולדה ביו"ט הראשון אסורה ביו"ט השני.
וכתב, שהטעם שר"ה נחשב ליום אחד
ארוך, הוא כי היום שבו נברא האדם

לא יתכן לאורח הבא אליו לחללו. (פר' כי תשא דרוש א)

קול שטון

רבי שטון שטנדורף זצ"ל

ענג הנשמה יתרה מחדושי התורה ממקום שלב האדם הפני

וקראת לשבת ענג לקדוש ה' מכבוד וכבודתו מעשות דרכיך ממצוא חפצך ודבר דבר (ישעיה נח יא). אמרו וקראת לשבת לשון קריאה, שהיא קריאת ועסק התורה בשבת, 'ענג' דבר חדוש המענג הנשמה, כמו שעשית לגופך בענגן אכילתך, דברים הפרשים מימות החל, כך לעשות לנשמה החדשה אצלך ענג דבר חדוש שתתענג בו בשבת.

כמו שאמרו (שבת קיח). כל המענג את השבת, לא אמרו כל המתענג בשבת אלא כל המענג את השבת, כי לא על ענג הגופני אמרו, כי אם על כבוד הדר קדשת השבת בעצם. וזה וקראת לשבת בעצמו 'ענג', ולא אמר והתענג בשבת, אלא יום השבת בעצמו הטהרה והתענגוהו בדברים החדשים של חדושי התורה.

ואמר לקדוש ה' מכבוד, שעל ידי זה אתה מכבוד לכל קדישי עליונים, אם לנשמות היתרות, אם לחיות הקדש דמתרין בגרפין, וכן מגיע חדושה באתו הענג הנאה וכבוד לכל העליונים. ואמר 'וכבודתו מעשות דרכיך', שחדושי התורה נקראים דרכים, שתכבדהו על ידי עשות לו איזה דרך של חדוש לכבודו.

ואמר 'ממצוא', לפי שאין אדם לומד אלא ממקום שלבו חפץ, ולא אכריחך ללמד איזה דבר גדול כי אם 'ממצוא חפצך', שתוכל למצא ממקום שלבך חפץ ללמד. ואמר 'ודבר דבר', הפל, אם הוא דבר' כמעשה מרובה ורמזי התורה, ואם 'דבר' קטן משפטי התורה, בלבד שיהיה חדש לענג הנשמה היתרה. 'אז תתענג על ה', אותו התענג עולה ועומד לפני ה', והקדוש ברוך הוא כבכול מתענג באתו חדוש. (יום שבת קודש)

אור פני יצחק

רבי יצחק איסר פינגבום זצ"ל

חדושי תורה שאינם יכולים להתגלות אלא בשבת

ועובדא ידענא ממעשה רב, מה ששמעתי מפי גיסי החסיד המפלג בתורי כשת"ר מהור"ר יעקב יוסף אייבעשיץ ז"ל

רשם העוסק בתורה, המחדש דבר ביום השבת יותר ויותר, מפני שהוא יום מיוחד בקדושה, ומצא מין את מינו. (סדר הלימוד בשבת)

שיעור הפסוקים

רבי חיים וויטאל זצ"ל

מעטרים את אביו בכמה עטרות בעולם הבא

כבוד אביו ואמו בעולם העליון על ידי חדושי תורה בשבת

גם לרמוז למה שכתב בזהר פרשת שלח (ח"ג קעד). כשאדם מחדש דברי תורה בעולם הזה ביום השבת, מעטרים לאביו כמה עטרות בעולם הבא. וזהו 'זכור את יום השבת לקדשו' (שמות כ ח), 'לחדש בו דברי תורה, ועל ידי פן תגרם להעטיר עטרות לאביו ולכבודו לעולם הבא, ולכן סמיון ליה 'כבוד את אביו'.

לקוטי תורה

רבי חיים וויטאל זצ"ל

כבוד את אביו (שמות כ יב). הנה סמיון מצוה זו לשבת, והוא כי תיב לחדש דברי תורה בשבת, וכשהבן מחדש דברי תורה מעטרים את האב בעטרות בעולם הבא, לזה סמיון שהרוצה לכבוד אביו ואמו יזכר ביום השבת ויחדש דברי תורה, וזהו כבודם האמת.

כסף מזקן

רבי יאשיהו פינטו זצ"ל - בעל הרי"ף על הענין יעקב

מכה קדשת הנשמה יתרה אפשר לחדש בתורה יותר מבימות החל

לא נתנו שבתות וימים טובים לישראל אלא שיעסקו בתורה (ירושלמי שבת פט"ז ה"א), פיון שאין להם שום טרדה ועכוב פימות החל, ולזה צוה ואמר (שמות לא יד) 'ושמרתם את השבת' בלמוד התורה 'כי קדש היא לכם', והבנתי מדברי הזהר שיש נשמה יתרה בשבת, והיא מוסיפה בינה לאדם.

ולכך לא נתנו שבתות אלא לעסק בתורה, כי ביום השבת יחדש האדם חדושי תורה בכח הנשמה יתרה, שהנשמה יתרה היא מוספת קדושה באדם, ויכול להשיג בתורה ביום השבת מתוך הנשמה הקדושה שבו יותר מהשגתו בחל. ולכך 'מחלליה' לנשמה יתרה בדברי חל 'מות יומת', כי

ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד. בכל יום מחיב האדם לחדש חדושים לבקרים, כי נשמטא סלקא לעילא כל יומא, אבל 'עלת שבת בשבתו' היא 'על עלת התמיד' (במדבר כח י), 'בשבתו' דיקא, מה שמחדש באתו יום מיד סלקין אנון מליו, ומתעטרים בכמה עטרין. זה שאמר ביום השבת, אז מיד באתו יום השבת יערכנו המלאכים המוליכין הממנים לפני ה'.

קול יעקב

רבי יעקב צבי יאליט זצ"ל

אלהו הנביא כותב חדושי התורה שנתחדשו בשבת ומעריך אותם לפני ה'

ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה' תמיד. על פי מה שכתבו בספרים שבמציאות שבת כותב אלהו הנביא החדושים של ישראל שנתחדשו בשבת ומעריך אותם לפני ה', וזהו ביום השבת ביום השבת שהתורה שמחדשים ביום השבת, יערכנו לפני ה' תמיד, ראשי תבות ת'שבי מ'בשר ישועות דוד, שאליהו הנביא שהוא מבשר ישועות דוד, מעריך התורה לפני ה', כמדבר.

סדר היום

רבי משה אבן מכיר זצ"ל

נעשה שתף להקב"ה כמעשה בראשית

וכל המחדש דבר חכמה ביום השבת, אותה הנשמה מתעטרת מלמעלה בכמה עטרות, והקב"ה כבכול משתעשע בה, ונושק אותה ומברכה ברכה שלמה. וכן אמר בזהר על פסוק (ישעיה סה יז) 'בורא שמים חדשים וארץ חדשה', כי כל המחדש דבר ביום השבת, אותו דבר מעלין אותו לפני הקב"ה, ובאותם הדברים נבראים שמים חדשים וארץ חדשה.

והענין הוא על פי הפשט, דכיון שאין העולם מתקיים אלא מצד עסק התורה, כמו שכתוב (ירמיה לג כה) 'אם לא בריתי יומם וליילה וגו', כשם שכל מי שאינו עוסק בתורה מחריב העולם, כך כל העוסק בה מחדש אותה בעבורו שמתקיים יותר.

המחדש חדושים ביום השבת מוסיף על זה, דלא מיבעיא שמקמין אותה כמה שהם, אלא שמחדשין אותה מחדש ומפיין אותה בעבורו, וכבכול נעשה שתף להקב"ה כמעשה בראשית, ואשריו ואשרי חלקו, ועם היות שבכל יום וגו' עושה

ש"ב דפ"ק שהוא היה באותו מצמד, כ"ק
אמור"ר וצ"ל אמר פעם אחת לפני מרן
הקדוש האבני גור וצ"ל איזה חדוש בתורה,
ואמר לו האדמו"ר וצ"ל שבונידי נחחדש
לו זה החדוש בשבת, שגם הוא אמר אותו
החדוש בשבת, ואמר שיש חדושי תורה

שאי אפשר שיתחדשו רק בשבת, עכתדה"ק.
וכזה הבנתי מה דאימא בגמרא (שבת פו):
דכולי עלמא בשבת נתנה תורה,
דמשמע לכאורה דנתינת התורה היה אפשר
רק בשבת, ועין בספר הקדוש 'שם משמואל'
(רמזי שבועות) שדקדק בן מלשון הגמרא,

ולפי דברי כ"ק האדמו"ר וצ"ל מוכן היטב,
משום דנתגלה למשה רבנו ע"ה כל מה
דתלמיד ותיק עתיד לחדש, ומפני שיש
חדושי תורה שנתגלים רק בשבת, על כן
מכרח היה שנתנית התורה תהא רק בשבת.
(שיחות תלמידי חכמים ס"ק יב)

מעשי צדיקים

אמר אל הכהנים בני אהרן ואמרת אליהם לנפש
לא יטמא בעמיו (כא א)

ראיתי מעשה באחד שמת לו בן קטן
שכבר החל לפרח כבחור מפלא
מבני עליה, ולא רצה להתנחם, עד שנדמה
לו בחלום פאלו הבן חי והגדיל והמיר
דתו, והיה האב בוכה ותולש בשערו על
שיצא זה מחלציו.

משהמיוץ והבין שהיה זה רק חלום יעוף,
התנחם שזכה שמת בנו זכאי
וזכה להתאבל על בן צדיק, ולא על בן
מומר חלילה. זה מעשה ראיתי, והוא
אמת. (דרשות חתם סופר)

כי כל איש אשר בו מום לא יקרב איש עניו או
פסח או חרם או שרוע (כא יח)

ספר הרה"ק רבי יהודה לייב טווערסקי
מהורניסטייפול זיע"א, מדי שבת
אחר תפלת מנחה סמוך לשקיעה, גוהג
היה הרה"ק רבי יעקב יצחק מלובלין
זיע"א להסתגר בחדרו למשך שעה ארכה
קדם שיצא לסעודה שלישית.

איש לא ידע מה הרבי עושה בחדרו
בשעה זו, מאחר והיה כבר חשוך
באפן שלא נתן ללמוד. אברך מחסידי
הרבי השתוקק לדעת מה עושה הרבי
בשעה זו, ובשעת תפלת מנחה הסתתר
בחדר הרבי. לאחר מנחה ראה את הרבי
נכנס לחדר, לוקח ספר מהארון, ומתישב
ללמוד.

הדבר היה תמוה בעיני האברך, מחמת
החשוך כמעט ולא נתן היה לראות
בחדר, הוא התקרב בחשאי אט אט אל
הרבי לראות מה הוא לומד, אף רק ראה
אור מבהיק היוצא מהספר, בלית ברירה
התקרב יותר לראות מה הספר שבו הוגה
הרבי, אף מבהירות האור לא הצליח
להבחין באותיות, רק אור מבהיק ראה

לנגד עיניו.

הוא חזר והסתתר עד ששמע את הרבי
יוצא מהחדר, אז הלך גם הוא
להשתתף בסעודה שלישית. הבית היה
חשוך והוא לא יכל לראות מאומה, אבל
עלה בידו למצא את הדרך לחדר הסעודה
שלישית.

במחצת הרבי נהוג היה להאריך בסעודה
שלישית עד לאחר זמן יציאת
השבת, טרם ברפת המזון היה אחד
הילדים מדליק מעט נרות, ורק אחרי כן
הדליקו את כל הנרות בבית המדרש. אף
בפעם הזאת לא עשו כן, הבית היה
חשוך לגמרי עד הבדלה.

כאשר ברך הרבי ברכת מאורי האש אף
עדין היה חשוך ולא ראה האברך
שום נר, אז הבין שנתעוררו עיניו ונגעה
סומא, והתחיל לצעק. הביאווה לפני הרבי
והאברך התוודה את אשר עשה, אף הרבי
ענה שאין ביכולתו לעזר לו, כדאי לו
לנסע לטשערנאביל, אל הרה"ק רבי מרדכי
מטשערנאביל זיע"א, אולי הוא יוכל לסייע
בעדו.

נסע האברך לטשערנאביל והגיש קוויטל
לרבי מרדכי, אף מיד פשהביט בתוך
הקוויטל אמר, "איזה חוצפא היא זאת,
להסתכל לתוך אור הגנוז של רבו, אין
ביכולתי לעזר אותך", והאברך הסומא
פרץ בבכי תמורורים.

לבסוף נענה לו הרבי ואמר, "אם תשאר
אצלי מכאן ולהבא, ובשעה שאני
עושה הבדלה תסתכל בתוך האבוקה,
אולי יועיל הדבר להחזיר לך ראות עיניך",
(כעין זה במשנב סי' רע"א ס"ק מ"ח).

עד סוף ימיו נשאר האברך בטשערנאביל,
מדי מוצאי שבת עומד היה סמוך
למגיד בעת ההבדלה, להסתכל באבוקה.
רבי יהודה לייב אמר שהכיר איש זה
בזקנותו ואכן בסוף ימיו היה יכול לראות

מעט ולהבחין בין אור לחשוך וכדומה,
אבל לא כלו. (מלכות שלמה)

**ששת ימים תעשה מלאכה וביום השביעי שבת
שבתון מקרא קדש כל מלאכה לא תעשו שבת
הוא לה' בכל מושבותיכם (כג א)**

לאחר הסתלקות אביו הרה"ק **הפנסת
יחזקאל** זיע"א, התמנה בנו הרה"ק
רבי יעקב אלימלך פאנענט מדענעט זיע"א
הי"ד למלא את מקומו ברבנות העיר
דעעש. הרבה תקנות תקן כדי להעמיד
הדת על תלה, מהם שכל המתעסקים
והעוסקים במכירת אכל הדרוש השגחה,
ימצאו תחת פקוחו של המרא דאתרא.

בין היתר נלחם רבי יעקב אלימלך בעז
נגד כל תופעה של חלול שבת, ועל
פי רב גם הצליח למנועה בסיעתא דשמיא
מפלאה.

מעשה באחד מסוחרי דעעש, סיטונאי
של קמח אשר בידו נמצאה
המכירה הראשית של כל התוצרת של
טחנת הקמח הגדולה, המספקת מתוצרתה
לכל מחוז סומוש, שפתח חנותו ביום
השבת, בקשתו של הרב שייסגר בית
מסחרו ולא יגרם לחלול שבת, נפלה על
אזנים ערלות.

אחר שעבר חג הפסח, עלה בדעת הרב
לבדק את השטר של מכירת חמץ
שבידי אותו סוחר, ושגר אליו שליח
לראות את שטר המכירה. בהיות הסיטונאי
בטוח שבשטר שנכתב על ידי אחד
משוחטי העיר שהיה תלמיד חכם וממחה
בדבר, אין כל פגם, מסרו לידי שליחו
של הרב שיוליכנו אליו.

כאשר קרא הרב את טפסו של השטר,
מצא בו פסול ועל סמוך זה אסר
את כל הקמח הנמצא במחסני הסוחר,
כדין חמץ שעבר עליו הפסח. פסק הדין

מקור פרנסתנו, ובנוסף, יש לנו אצל הגויים הרבה חובות שהם צריכים לשלם לנו, משהרבו להפציר ברבי שיבטל הגזרה, הודיעם שלמחרת ישיב להם תשובה, והם יצאו מלפניו בחשש, מה תהא תשובתו.

למחרת ספר רבי צבי הירש שבליה עשה עלית נשמה, וראה שדברו שם מעגן הגזרה, כל הפמליא של מעלה, התנאים האמוראים ורבנן סבוראי אמרו שטוב שלא ישארו היהודים בכפרים.

כנגדם עמד התנא רבי שמעון בר יוחאי ואמר שהוא אינו מסכים לזה, לדעתו צריך שיהיו יהודים שיתגוררו בכפרים, בעת שיעבר יהודי בכפר על אם הדרך, מהיכן יקח טלית ותפלין להתפלל אם לא יהיה ברשותו, ומהיכן יקח פת לחם לאכל.

הם דנו ביניהם עד שאמרו בבית דין של מעלה שצריכים לשאל צדיק מעולם התחתון, אמר רבי שמעון שישאלו את רבי הערש'לע זידיטש'לער, שנמצא עתה כאן. הפטיר העטרת צבי, "אמרת כדברי רבי שמעון בר יוחאי, ועתה סעו לביתכם לשלום, כי השר שרוצה לגזר הגזרה מת פתאום ובטלה הגזרה", וכך הנה. (עטרת זקנים)

נעשה אדם נאמר בעבורך

כתב רבי חיים דב הלוי הורוץ ז"ל, "מהלל אקרא ה' אשר זכני להיות במירון ביום ל"ג בעומר בשנת בונה ירושלים ה', תרס"ו לפ"ק, ושמחנו עם כמה מאות אנשים, רבנים תלמידי חכמים יראים ושלמים.

אספר נס גדול אשר קרה ביום ההוא אשר עיני ראו ולא זר, ביום המחרת, בעלות כל העם הקדוש אנשים ונשים וטף על גג בית המדרש של התנא רבי שמעון בר יוחאי להתענג להביט בשמחת ההלולא, היתה סבה מאת ה' ויפל ילד קטן כבו חמש שנים מגג העליה לארץ, אשר היה כשלושים אמות גבה.

מגדל שמחת וצהלת העם הקדוש, לא ידעו כלל שנפל הילד בערך חצי שעה, והילד נפלו נשאר כמו מת ממש. אחר שנודע לכל העם מפילת הילד, בראותם הילד מתגולל בדמו כאבן דומם, ספקו כפי באמרו "מת הילד".

אבי רבנו הרא"ש זצ"ל, נותרה אלמנתו לבדה עם בניה הקטנים. בליל שבת פששה חדשים אחר פטירתו נגלה אליה בעלה בחלום, וצוה עליה לקום ממתנה ולמהר למלט נפשה ונפש צאצאיה אל מחוץ לעיר.

"כבר" נגזרה עליה על כל הסביבות, ועוד הלילה הקדוש ברוך הוא מהפך את העיר באיזה מקרה רע, התפללנו עליהם בשמים, ונתקבלה תפלתנו חוץ מעל המקום הזה."

הקיצה האלמנה משנתה ברעה, ותישן שנית, אך רבנו יחיאל בא אליה בפעם השניה בצויו ההוא, מיד התעוררה משנתה, העירה את עולליה, ויצאה עמהם אל מחוץ לשער העיר, מרחק מיל, לביתו של ערל העומד מחוץ לעיר.

באשמנת הבקר של שבת קדש נכנסו השוודים לעיר, הרגו כל אנשיה ובזזו את ממונם, וילכו, רק היא וילדיה אשר גדלו לימים והתפרסמו בשמותיהם, רבי חיים, רבי אשר, ורבי אליעזר, שבו לביתם בשלום.

אחר זאת בא אליה בשנית רבנו יחיאל בחלום, וגלה את אונה כי בעוון שהיו גוזלים את העניים במסים ובארנוניות והעשירים לא נתנו מאומה, נגזר עליהם ענש קשה זה. (קב הישר)

ל"ג בעומר

הוא ימליץ טוב בעדנו

ספר רבי מתתיהו אב"ד סקאלי בשם הרה"ק רבי יצחק אייזיק מזידיטשוב זיע"א, אחר שיצאה גזרת גירוש על כל היהודים תושבי הכפרים, וכי עליהם לנטש את בתיהם ושדותיהם, התקבצו כמה מאות מאנשי הכפרים ונמלכו לנסע אל הרה"ק רבי צבי הירש מזידיטשוב זיע"א בעל העטרת צבי, להעתיר לפניו שיפעל לבטול הגזרה.

משפירו על הגזרה ובכו לפניו כי הם חוששים מה יעשו אחר שיכרת מקור פרנסתם, ענה רבי צבי הירש, "טוב מאד, בכפרים הקטנים אין מניג תפלה ומקנאות, מתחברים שם עם הערלים ולעתים אף מגיעים לידי עברות, איני רוצה לבטל הגזרה, טוב שכל היהודים יתישבו בערים הגדולות.

פרצו הכפרים בככי ואמרו, "רבי, זהו

עשה רשם על כל היהודים שבמחוז שנמנעו מלקנות אצל הסיטונאי, לא עברו ימים מרבים והסוחר נאלץ לחסל עסקו.

השוחר שערך את שטר המכירה הביע את השתוממותו וטען כי עד עתה מעולם לא נפלה טעות בכל מאות השטרות שערך, ויהי הדבר לפלא בעיניו. (שערי ציון)

וספרתם לכם ממחרת השבת מיום הביאכם את עמר התנופה שבע שבתות תמימות תהינה (טו כ)

סוחר מחסידי הרה"ק רבי ברוך ממעזיבו זיע"א, נפרד מרבו, ובקש את ברכתו עובר לנסיעתו לרגל עסקי מסחריו. רבי ברוך נענה לו וברכו, אחר הוסיף ובקש הימנו שישתדל לעבר דרך קאסוב ולהכנס אל הרה"ק האהבת שלום זיע"א, ולהביא לו משם דבר חדוש.

החסידי שהשתוקק לקים רצון רבו, עשה מאמצים למען יעלה בידו לשבת ולו שבת אחת בצל קורתו של האהבת שלום, אך לא אסתייע מילתא והוא הגיע לקאסוב רק בתחלת השבוע.

מאחר ולא היתה לו אפשרות להשאיר בקאסוב עד השבת הבאה ולשמע דברי תורה, עקב אחרי האהבת שלום בעינים פקוחות בשעת התפלה, בתקנה שיראה חדוש מה בהליכותיו ובדרךיו.

בתפלה לא הבחין דבר חריג, אך בסיומה שמח בהודע לו כי את ספירת העמר מברך הרבי, ואמר אחרי כן את המזמורים בדבקות רבה ובהטעמה מיוחדת. האורח נדחק לעמד בקרבת האהבת שלום, והאזין היטב לגסח הספירה.

אחר נשאר בקאסוב עוד יום יומים, בתקנה לשמע דברי תורה, אך ללא הועיל, והתנחם בזאת כי יביא לרבו מנחה חדשה, את גסח ספירת העמר של האהבת שלום. ויהי בבואו אל רבו עם התשובה המיוחדת אמר רבי ברוך בשפת קדשו, "הוא לקח את הגסח מזקני הרה"ק הבעל שם טוב, מקורו בהיכל הנגינה". (אבן סתיה)

ובקצרכם את קציר ארצכם לא תכלה פאת שדך בקצרך ולקט קצירך לא תלקט לפני ולגור תעזב אתם אני ה' אלוקיכם (כג כב)

אחר הסתלקות רבנו יחיאל בן אורי זצ"ל

טוב כיום ל"ג בעומר, אלו יכלתי לעכב את היום הזה, הייתי מחזיקו בשנים". עוד אמר, כשהיה אביו הרה"ק רבי אליעזר מדז'יקוב זיע"א מזכיר בל"ג בעומר את שמו של התנא האלקי רבי שמעון בר יוחאי זיע"א, היה כה עורג וכוסף עד כדי שלא הצליח לבטא את המלים "ל"ג בעומר". (החכמה מא"ן)

למירון דרוש הכנה

בנית בקורו הראשון של הרה"ק השפע חיים מצאנז זיע"א בארץ הקדש, במהלך חדשי החרף של שנת תש"ו, נסע לבקר באתרא קדישא מירון. אולם עוד קדם נסיעתו הרשמית מירונה כאשר נסע לצפת לשבת קדש פרושת וישלח ט"ז כסלו, החליט הנהגה על דעת עצמו שהרי הרבי ומלואו לא הכירו את הדרכים, לעבר דרך מירון.

הרכב נכנס לאתרא קדישא מירון, וכבר הגיע עד הציון הקדוש, כשהנהג הכריז ברמה כי הגיעו למירון. בשמע הרבי את מקום הגיעו, השתנה זיו צורתו ופניו הקדושות חורו פסיד, בקול תקיף הורה לנהג לשוב על עקבותיו ולהמשיך מייד לצפת בהטעימו, "למירון אין נוסעים ללא הכנה". (נדברה נא)

להשליך את כל הפסלת

בנית נסיעת הרה"ק הפני מנחם זיע"א לתפלה במקומות הקדושים בצפת ובאתרא קדישא מירון, הבחינו בו שהוא מוציא מאמתחתו סדור, וקורא בו את אגרת הרמב"ו.

לפליאת הסובבים הבהיר הרבי שהטרד במחשבה, באיזו זכות הוא בא לבקש ולפעל בקברי הצדיקים, עד שעלה בדעתו לקרא באגרת הרמב"ו שמבטיח 'בכל יום שתקראנה יענוך מן השמים כאשר יעלה על לבך לשאל', אז נחה דעתו.

כאשר הגיע לרחבה שלפני ציונו המצינת של התנא רשב"י במירון, נפנה לקרן זית ונער את כיסי מעילו העליון כשהוא קורא בלהט, "לפני שונכנסים לרבי שמעון, צריך להשליך את כל הפסלת". (הפני מנחם)

מאחר ובהיותה מיעדת להובלת סחורה, היתה המשאית פתוחה ללא גג ומכסה, לקחו מספר בדים וסדינים וסגרוה כגג, אחר העמיסו עליה ספסלים מבית המדרש שיהיה על מה לשבת, וכך נסעו בשמחה ובטוב לבב.

בעליה הראשונה של הרי הגליל, כבר עצרה המשאית הישנה והמקרטעת ללא יכלת להמשיך בנסיעה, הנהג ירד לבדק את התקלה, וגלה שהרדאיטור יבש ללא מים, אך אין בקרבת מקום מים, וגם אין ממי לבקש בדרך, הנוסעים כבר החלו להתיאש מלהגיע למירון.

הביט הרבי ממישקולץ סביבו וראה מרחוק פרדס תפוזים, ננער וקרא לכלם, מה הבעיה, לכו ושאלו רשות מבעל הפרדס, קטפו מספר תפוזים מהעצים ונסחט אותם, ואז יהיה מה להכניס ברדאיטור.

העומדים סביבו לא הבינו האם מדבר ברצינות או בדברי צחות כדי להרים את מצב הרוח הירוד, אך הרבי החנה בידו ברצינות ואמר, "אינני מתכוון לצחוק, קטפו מספר תפוזים מהעצים והביאו לכאן, נסחט אותם, ונכניס לרדאיטור".

הנהג ששמע זאת נזעק ואמר, "זה יכול להרס את כל המנוע", אך הרבי לא ותר, "על רבי חנינא בן דוסא אומרת הגמרא (תענית כה). שאמר, "מי שאמר לשמן שידלק יאמר לחמץ שידלק", גם כאן, מי שאמר למים, יאמר למיץ התפוזים".

בראותו את האמונה הגדולה ודבריו הנחרצים של הרבי, עשה הנהג כדבריו, סחט תפוז אחר תפוז לתוך הרדאיטור, ויהי לפלא, המשאית החלה לנוע ובגיי החבורה זכו לעלות למירון ולחזור לחיים ולשלום. (פנינים)

ואשרי העומדים על סודך

ביום ל"ג בעומר, נהג היה הרה"ק רבי משה מרחזנדוב זיע"א לגשת לפני התבה עד תפלת שמונה עשרה, אחר התפלה בעת אמירת דברי תורתו, היה מפליא את מעלת היום ואומר ש'משה' בגימטריא 'ל"ג בעומר'.

בנוסף התבטא, "כל השנה אין עבורי זמן

אביו הלך ובכה בין העם על דבר בנו, עד שהזעיקו רופא שמהר לבדק בדפק שבדו, מששמע כי עוד רוח חיים מתנוססת בקרבו, צוה הרופא שיקיזו לו דם, מייד כאשר הקיזו לו דם התעורר הילד, ויחל לצעק ולאמר, "הוי אביו".

בשמע בכי הילד שבו כל העם למקומותיהם לשמחתם, והקב"ה שלח לו רפואה שלמה לאותו הילד עד כי למחרת נעשה בריא לגמרי והיה שמח בתוך קהל ועדה עם אביו, אז ידעו כלם כי רק זכות התנא האלקי רפא את הילד, לבל תשבת שמחתו. (חיבת ירושלים)

איה אפשר בלי רבי שמעון

בין שכל הכנותיו הרבות של הרה"ק האמרי חיים זיע"א לקראת חג הפסח, נוהג היה לעתים לנסע למירון, ולהשתטח על הציון הקדוש. כאשר נשאל פעם לשם מה כל הטרחה הגדולה הזו השיב, איה אפשר לגשת לומר 'פקודא בתר דא', בלי רבי שמעון.

בהיותו שם בתם תפלת שחרית ואחר השיר בר יוחאי, נגש לציון הקדוש ואמר, "רבי שמעון בר יוחאי הקדוש, פעלו במרומים שחיים מאיר בן הינדא וזכה לתשובה שלמה באמת, ושתהא לו דעת למצה הקדושה". באחת השנים ימים ספורים לפני פסח נסע בהחבא למירון, וערוף שם סיום על תקוני הזהר. (מאיר החיים)

מי שאמר למים יאמר למיץ התפוזים

כשעלה הרה"ק הזכרון אליעזר ממישקולץ זיע"א לארץ ישראל אחר המלחמה, התגורר בכפר אתא לשם הגיע עם עוד צדיקים יראים ושלמים, שעלו עמו לאחר ששתו את כוס התרעלה במלחמה הנוראה.

באחת השנים פעמה בקרבו השתוקקות רבה לנסע לציון הרשב"י במירון, אך בימים ההם עדיו לא היתה התחבורה מסודרת כהיום, ולכן היה זה בגדר חלום. אבל רצון יראיו יעשה, אחד מתושבי העיר שהיה ברשותו משאית גדולה עבור צרכי עבודתו, הסכים לשאת אותו עם קבוצה מאנשי שלומו.

פרשת אמור

להזהיר גדולים על הקטנים

היה זה בשנים בהם ישב הגאון רבי יחזקאל אברמסקי, בעל 'חזון יחזקאל', על כסא מלכותו, כשאדרת רבנות העיר סלוצק הוטלה על כתפיו בשנים הקשות בהם הבולשביקים הרשעים ועוזריהם הייבסקים צררו ורדפו את שלומי אמוני ישראל וירדו לחיי שומרי התורה והמצוות.

אל חדרו של החזון יחזקאל נכנסה אשה יהודיה מבנות הקהילה ודמעתה על לחיה. בוכה ומייללת ללא הרף. החזון יחזקאל הצליח להבין מדבריה כי היא מתנהגת כדת משה וישראל במסירות נפש, אולם את בקשתה לא הצליח להבין כלל ועיקר. מתוך דבריה המקוטעים והבלולים בפרצי בכי בלתי נשלטים הוא שמע כי היא מבקשת שבנה ימות...

תחילה חשב החזון יחזקאל כי בנה חולה במחלה קשה ומסוכנת וכי הוא נוטה למות, ובקשתה של האשה שהוא יתפלל עליו שיבריא ויחי, אך לאחר כמה דקות הצליח החזון יחזקאל להבין, לתדהמתו המרובה, כי הבקשה היא הפוכה בהחלט: מבקשת היא שבנה דווקא ימות ולא יחיה; מתחננת אני בפניך, רב קדוש, שתפעל ישועה עבור בני שימות במהרה...

למשמע בקשה נוראה זו הזדעזע החזון יחזקאל עד מאוד, שכן הוא לא הצליח להבין מדוע אשה כשרה תבקש כך על בנה. מאחר וסבור היה שהבן חולה ויסוריו עולים למעלה ראש, ניסה להסביר לה את דברי חז"ל כי אפילו חרב חדה מונחת על צווארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים, נענתה האשה ואמרה בקול תקיף: בני כלל אינו חולה, אלא שזו בלבד שחוששת אני שיחלה, ולא חולי הגוף אלא חולי הנפש.

ביקשה האשה מהחזון יחזקאל שייתן לה להסביר את כוונתה ורצונה, וכך היא פתחה ואמרה כשכל גופה מזדעזע מבכי: רב גדול, דע לך כי בן יחיד יש לי! בן יחיד זה נולד לי לאחר שנים רבות של סבל והמתנה. כמה דמעות שפכנו, אני ובעלי, עד שזכינו לראות את בננו זה נולד. את כל חיינו השקענו עבורו, דאגנו

עבורו לכל טוב שבעולם, שכרנו עבורו מלמדים טובים שילמדוהו תורה ומצוות, והוא אכן מרווה אותנו ברוב נחת יהודית אמיתית.

כל השנים ציפינו שיקים בית נאמן בישראל ונזכה לראות ממנו בנים ובני בנים זרע ברך ה', אלא שעתה קפצה עלינו רוגזו של גזירת הגיוס לצבא האדום. בננו הגיע לגיל הגיוס המוטל כחובה על צווארם של כל הצעירים, ואין מידם מנוס. ככל שניסינו לקרוע את גזר דינו, לא עלתה בידינו. ביקשנו לשחד את הרופאים שימצאו בו מום גלוי או נסתר, אלא שבריא הוא ב"ה על הצד היותר טוב, והרופאים חוששים על חייהם לשקר ולהערים על השלטונות בדבר שאינו אמת. פנינו גם לעסקנים ולמלחכי פינאק למיניהם שינסו למצוא לו פטור מגיוס, אם בשל היותו בן יחיד ואם בשל סיבות אחרות, וכולם העלו חרס בידם.

עתה שאנו יודעים ברור שהשתדלותנו המרובה לא צלחה וכי התאריך בו על בננו היקר להתייצב בלשכת הגיוס קרב ובא, אין לנו על מי להשען אלא על אבינו שבשמים, ולבקש ממנו רחמים שלא יביא את בננו לידי נסיון, ואת הנשמה הטהורה שנתן בו - יחזירנו אליו תחת כסא הכבוד.

הלא תדע, רבינו, המשיכה האשה ואמרה, את הסכנה הנוראה המאיימת על כל צעיר יהודי בבואו אל קסרקטיני הצבא האדום. הלא כל מטרתם ורצונם של המפקדים הרשעים להעביר את היהודים על דתם ולהפכם לכופרים באלוקי ישראל רח"ל. מטמאים הם את נשמתם של הצעירים היהודים האומללים במאכלות אסורות, בחדרי האוכל מוגשים נבילות וטריפות, מכריחים הם אותם לחלל שבת, שלא לדבר שאין יכולים הם להתפלל, להניח תפילין, ולשמור תורה ומצוות.

כיון שכן, סיימה האשה את דבריה, נמלכתי עם אישי והחלטנו שמוטב להישאר ערירים וחשוכי ילדים ובלבד שבנינו היקר ללבנו לא יצא לתרבות רעה וישכח את אלוקיו. מוטב שימות זכאי, ידעה האשה

לצטט את מאמר חז"ל ששמעה מבעלה, ואל ימות חייב. בקשתנו איפוא שטוחה בפני הרב שישא תפילה ובקשה שנשמתו של בננו תעזבוה במהרה. כך נציל אותו מבאר שחת ויבוא לחיי העולם הבא.

החזון יחזקאל היה המום לשמע הדברים הנוראים: 'התשכח אשה עולה מרחם בן בטנה', בקשה כזו לא שמע מעולם; בקשה שרק נסיבות החיים הטראגיות הביאו לידי כך. החזון יחזקאל שקע בהרהורים עצומים, ולפתע צפה מול עיניו שאלה אחרת, אולי דומה, אותה נשאל לאחרונה. היה זה שאלה אותה הוא הגדיר לימים "אחת השאלות הקשות ביותר שנשאל אי פעם", ואף היא נשאלה בסלוצק, שמלכות אדום שמשלה בה הביאה עליה את הצרה הזאת.

אם גורלו של חייל בשדה הקרב אינו ידוע אם למוות, רחמנא ליצלן, ואם לחיים, הרי שגורלו של עריק משדה הקרב ידוע היטב: עונשו היה מוות מייד! השלטונות שראו בחומרה רבה את תופעת העריקים והמשתמטים החמירו את מערכת הענישה עשרת מונים ולא הסכימו לרחם על מי שנתפס בקלקלתו. פלוגות של חיילים היו ממונים לצוד, לתור ולחפש אחרי כאלה שהיו חייבי גיוס ולא התייצבו כחובתם האזרחית. אוי לו למי שפגע בו ערוד זה של צידי העריקים, שכן מלבד היסורים הנוראים שהיו מנת חלקו בשבתו בבית הכלא, הרי שבית הדין הצבאי שהיה נדרש לעניינו באופן אוטומטי היה קובע עליו גזר דין של הוצאה להורג ולא מתחשב באף תירוץ ומענה.

באחד הלילות, בשעה מאוחרת בלילה, נשמעו דפיקות מהוססות על דלת ביתו של החזון יחזקאל. דפיקות שהשמיעו צליל של אימה ופחד, עד שנדמה היה כי הדופק עצמו אינו בטוח שרצונו כי הן ישמעו. החזון יחזקאל ששקוע היה בתלמודו שמע היטב את הדפיקות, הבין כי מדובר בדפיקות אחד מבני הקהילה, יהודי הזקוק לעזרה, ומיהר לפתוח לו את הדלת.

התעשת החזון יחזקאל ופנה אל האמא באמירה החלטית: טעות היא בידך! אסור לנו להתפלל על מותו של הנער! הנה, במקום לבקש מהשי"ת בקשה נוראה שכזאת, הבה ונתפלל כולנו שבנך יחיה לאורך ימים ושנים טובות, ואף זאת נתפלל שהשי"ת שהוא "אוזר ישראל בגבורה" הוא זה שייתן לבנך את העוז ואת הכוח לעמוד בניסיונות הקשים ולהשאר יהודי כשר ונאמן לדתו.

במשך זמן פייס החזון יחזקאל את דעתה של האמא הבוכייה והבטיח לה כי הוא יתפלל על בנה, כשהוא מבקש ממנה שגם היא לא תחדל מתפילותיה, כשבטחונה בהשי"ת יהיה איתן וחזק שהנה לא ינום ולא יישן שומר ישראל בגשמיות וברוחניות.

באמת אמרו: תפילתם הועילה! צעיר זה, בנה יחידה של האשה, היה מיחידי הסגולה שהצליחו לשמור במסירות נפש על יהדותם גם לאחר שגויסו לצבא האדום, והמפקדים הרוסיים צררו להם.

בפסוק הפותח את פרשת השבוע (ויקרא כא א): **'וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאֶמְרָתְךָ אֲלֵהֶם לֵנֶפֶשׁ לֹא יִטְמָא בְּעַמִּי, פִּירֵשׁ רִשׁוֹ: אַמּוֹר וְאִמְרָתְךָ, לְהַזְהִיר גְּדוּלִים עַל הַקְּטָנִים.** פירש הרה"ק הבית ישראל מגור זיע"א, שכאן בא הרמז כעין שנאמר (משלי כב ו): **'חֲנֹךְ לְנֶעֱרַע עַל פִּי דָרְכּוֹ גַם כִּי יִזְקֶנּוּ לֹא יִסּוֹר מִמֶּנָּה,** שחובת הגדולים לעמוד על המשמר ולהזהיר על הקטנים שיתנהגו כראוי וילכו בדרך טובים. אחריות הדור הצעיר מוטלת על כתפי הדור המבוגר יותר, ההורים והמחנכים והרבנים, והם שעליהם לעמוד בגדר ולשמור על צעירי הצאן לבל יחטאו.

ובכוונה תחילה באה אזהרה זו דווקא אצל ענייני טומאה, שהרי טומאה היא דבר שאין להבינה בשכל אנושי (ראה רמב"ם מקוואות פ"א ה"ב), אלא שעניין זה הוא גזירת הכתוב ורצון השי"ת, ובא לרמוז על ענייני יהדות שיש על האדם לידע שהתורה כולה היא סודות עמוקים, ואין לו לבקש להבין זאת בשכלו האנושי. ואכן, כשאדם נזהר ומזהיר גדולים על הקטנים בכל ענייני היהדות, לשמרם כראוי, הוא יכול להשיג את סודות התורה.

שתקפה אותו ועצרה אותו מלהגייע. עתה, שהבריא, מיהר הוא להגיע ביוזמתו ולהתייצב.

במשך כל אותו הלילה ייסרוהו רעיוניו של החזון יחזקאל על עצה זו שנתן והיה תוהה האמנם זו עצה טובה והגונה: מי יודע אם שלטונות הצבא לא יוציאו להורג את האיש על חטא זה של השתמטותו, כפי שהם מסוגלים ואף רגילים לעשות, ונמצאתי אני שזירזתי ללכת לשם כאילו גרמתי בעקיפין למותו.

לא מצא החזון יחזקאל מנוח ומרגוע לסערת נפשו עד שלאחר שעה ארוכה חזר האיש והתייצב לפניו וסיפר ככל אשר קרהו: הגעתי ללשכת הגיוס והתנצלתי על כך שלא באתי עד עכשיו. הם קבלו את דברי, שנראו להם כנים ואמייתיים, וקבעו לי מועד בו אתייצב בלשכת הגיוס.

אף עתה לא ידע החזון יחזקאל את נפשו: מה עליו לענות לאשה זו ולבקשתה יוצאת הדופן. הרי תחילה עליו לחשוך שמה אשה זו אינה אלא מעמידת פנים ובעל כושר משחק והיא באה בשליחות השלטונות כדי לראות ולשמוע את דעתו עליהם. אולי אין דמעותיה אלא דמעות תנין, וכל הסיפור שבפיה מומצא מתחילתו ועד סופו, כדי שאם אכן יקבל את דבריה ויסכים לבקשה זו, היא תוכל להלשין ולומר שהרב המקומי קבע שעדיף למות מאשר להתגייס.

לאחר שהרהר, ידע החזון יחזקאל לקבוע כי דבריה של האשה כנים ואמייתיים, והיה מהפך בדעתו כיצד עליו להשיב את המועקה בדברי תנחומים ופיוס. תחילה נשא החזון יחזקאל את כפיו השמימה, תוך שהוא מצטרף לבכיית האשה ואף עיניו יורדות פלגי מים על שבר בת עמי: רבונו של עולם! 'היסופר בקבר חסדך אמונתך באבדון' (תהלים פח יב)? האם לכך הגענו? האם אכן נגזר עלינו שאמא יהודייה תיחל למות בנה, עד שהיא תספר את גודל חסדי השי"ת עליה בכך שהוא הביא את בנה אלי קבר, כדי שלא יחיה באופן של 'אמונתך באבדון'?

לאחר שהיה ממרר בכי שעה ארוכה,

האיש, מפוחד כולו, הסתכל לכל עבר כמוודא שאין איש הרואה אותו או שומעו, והחל לספר בלחישה את סיפורו: מחויב גיוס הוא מזה זמן רב. השלטונות הרוסיים שלחו לו שוב ושוב זימונים שיבוא להתגייס אל שורות הצבא האדום, כפי שהחוק מחייב אותו, אלא שסבור היה שיוכל להתחמק מצרה זו. הוא לא ענה לזימונים ולא התייצב לפני וועדות הגיוס, מבקש להיעלם כאילו לא היה.

אלא שטעות גורלית הייתה לו: אם סבור היה שהשלטונות לא יכלו את זמנם בחיפוש אחר יהודי אחד משתמט, התברר לו שטעה בכך. פלוגה מיוחדת של חיילים נשלחה לסלוצק כדי למצוא את העריקים, והוא הופיע שם בראש הרשימה. כבר כמה וכמה פעמים שהחיילים הופיעו בביתו בשעות היום ובשעות הלילה כדי לחפשו. בניסי נסים הצליח להתחבא במקום מסתור שהם לא העלו על דעתם לבדוק שם. אלא שגם הוא הבין שמשחק זה לא יכול להמשיך לנצח.

זו הסיבה, הסביר האיש לחזון יחזקאל, שהוא הגיע עתה באישון לילה כדי לבקש את עזת הרב מה עליו לעשות: האם להתייצב בלשכת הגיוס או להמשיך ולהתחבא, ובכלל, מה עליו לומר על כך שהוא השתמט עד כה, והרי עונשם של העריקים הוא מוות. או שמא ייתכן, שבשל כך שסיגיר את עצמו בידיים, ירחמו עליו ולא ימיתוהו תיכף.

לימים סיפר זאת החזון יחזקאל ואמר כי הוא לא ידע מה ראוי להשיב לו. לא רק בגלל השאלה הקשה, שבכל צד מצדדיה יש סכנת חיים ופיקוח נפש, אלא בשל כך שלא ידע האם מדובר במלכודת מתוחכמת שמציבים בפניו השלטונות הרוסיים וראשי הצבא האדום כדי להוציא מפיו דברים נגד הגיוס. מנין לו לדעת האם מדובר בסיפור תמים של יהודי המבקש את עצתו או תכסיס של מלשין שפל שמבקש להפלילו.

חוכך היה החזון יחזקאל בדעתו מה דבר יש לו להשיב לאיש זה. עד שלבסוף, בלב כבד ומלא חששות, נתן לו את עצתו, שילך תיכף ומיד להתייצב בלשכת הגיוס, שם יתנצל במילים פשוטות על כך שעד כה הוא לא הגיע, וזאת בשל מחלה קשה

מילין יקדין וחדושים נפלאים מהוקט
מדברות קדשו ותורתו של
רבי דוד חי אביהצדק שליט"א

מִי־הֵתָא חֲזָהֵתָא

חֲזָהֵתָא דְאִוְרֵי־תָא
יִסוּד הַדָּשׁ וְנִפְלֵא עַל הַפְּרָשָׁה

המשכת זמני גדלות לימי קטנות

יום טוב, וזה בכל אדם לפי בחינתו מרגיש קדושה יותר בעת רצון קריאת שמע ותפילה וימי קודש ואחר כך יורד ממדרגתו עד שיתחזק ויתאמץ לעלות כמקדם. וזה היה רצון מלכנו להנהיג כן שוכני בתי חומר בעולם הגשמי לבלתי היות להם תענוג תמידי כי אז לא ירגישו כנודע.

עוד אומר במאמרי פסח (יום ב' של פסח) על הפסוק הנזכר 'ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה' שיש באדם מוחין דגדלות ושעות שיכול לעבוד את בוראו בבהירות ובהתלהבות, ויש עתים וזמן שמסתלק ממנו המוחין ונשאר בקטנות. והכלל שצריך האדם לזכור בשעת מוחין דגדלות, להכין עצמו ולעשות רושם בקרבו הגם שיסתלק ממנו ההתלהבות לא יפול לגמרי חס ושלוש ויהיה מהמנצחים קרבא ויתחזק וישען בה'.

'להזהיר גדולים על הקטנים' להאיר אור מימי הגדלות לימי הקטנות

והכל סוכין תחת אילן הגדול של רבינו הקדוש רבי אלימלך מליז'ענסק ע"ה שדורש בכך מה שכתב רש"י בפרשתנו 'אמור ואמרת' להזהיר גדולים על הקטנים, ובקדשו ביאר: להיות כל האדם בשעה שעוסק בתורה או בתפילה או באיזה דבר קדושה אז הוא בגדלות המוחין, וכך הדרך הצדיקים שלפני התפילה המה מיישבים עצמם ומוחין שלהם לפני מי הם מתפללין, והקדושה ההיא מגביה המוחין בעת העסק בה, אבל אחר התפילה או עסק הקדושה ההוא הוא נופל לקטנות המוחין בהילוכו בהבלי הזמן וזה אינו תכלית העבודה השלימה, כי אדם צריך להיות תמיד בקדושה ובטהרה בלי הפסק רגע אחד. לזה צריך לקשר עצמו כל כך בעת הגדלות מחשבתו בהשם יתברך ברוך הוא שיהיה מחשבתו קשורה אף שילך ממנה. וזה 'ולהזהיר גדולים', פירוש בשעה שהם בגדלות. 'על הקטנים', שישארו בקדושתם אף שיהיו בקטנות.

עתה שהוא מלך על מצרים, ונקראו שני השובע על ימי הגלות שיהיו אחר כך. וזה רמז לכל איש ישראל שנודע שקודם נסיון והרחקה יש קירוב, וכשהשעה צלחה צריך אדם לראות לקבוע בעצמו הטוב עד שיוכל לידע איך להתנהג בימי ההסתר גם כן.

רצון ה' שתהיה נסתרת הקדושה לעתים לכל אחד בדרגתו

באופן דומה נאמרו הדברים במשנתו של המגיד הקדוש רבי ישראל מקוז'ניץ ע"ה (עבודת ישראל וישלח ד"ה ויעל) שלכל צדיק מדי היותו בעולם הזה השפל יהיה מי שיהיה, אי אפשר לו להתקיים תמיד בקדושתו בבחינה אחת תמידיות, כאשר אנו רואים למשל שאי אפשר להמשיך הדביקות וגילוי האלקות כל היום כמו בשעת קריאת שמע ותפילה או בימות החול כימי שבת

וַיֹּאמֶר ה' אֶל מֹשֶׁה אָמַר אֶל הַכֹּהֲנִים בְּנֵי אַהֲרֹן וְאִמְרַת אֲלֵהֶם לִנְפֹשׁ לֹא יִטְמָא בְּעִמּוֹ (כ"א א). איתא בשפת אמת (מקץ תרל"א ד"ה ומה) על הפסוק בקהלת (ז יד) 'ביום טובה היה בטוב וביום רעה ראה', פירוש 'היה' לקבוע ההארה בגוף האדם. 'וביום רעה ראה' עתה איך להתנהג אחר כך. כי קודם כל נסיון יש הארה איך ללמוד על אחר כך. ויש לנו ללמוד זאת ממה שאמר יוסף לאסוף ולצבור בר כדי שיהיה אוכל גם בימי הרעב שהגיעו אחר כך, ולרמז בא שבימים הטובים שנתגלה הקדושה בהם, יש לכל אדם להכין לעצמו ולקבוע ההארות בליבו היטב, כדי שיהיו איתו ההארות הללו גם בימי רעה כשהקדושה נסתרת.

וכך הוסיף בדבריו בשפת אמת ליקוטים (מקץ ד"ה עניין): עניין החלום של שני שובע ורעב נראה שהיה רמז ליוסף להכין

מִי־הֵתָא דְפְלִיאָה

אי אפשר להתקרב לתורה רק ע"י מסירות נפש

וְקִרְאתֶם בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה מִקְרָא קֹדֶשׁ יְהִי־לְכֶם כָּל מְלֶאכֶת עֲבֹדָה לֹא תַעֲשׂוּ חֻקַּת עוֹלָם בְּכָל מוֹשְׁבֹתֵיכֶם לְדֹרֹתֵיכֶם (כ"ג, כ"א).

מצינו בעת מתן תורה שבה נשלמה תכלית הבריאה שישאל יקיימו את התורה, ויצאה נשמתן כפי שנאמר (ש"ה ה ו) 'נפשי יצאה בדברו', והגיעו למעלת המלאכים כדכתיב (תהלים פ"ב ו) 'אני אמרתי אלקים אתם ובני עליון כולכם' שמדבר על עת מתן תורה (ע"ז ה), ולא זו בלבד, אלא עוד התעלו והגיעו לדרגה גבוהה יותר ממלאכי השרת.

ותמה השפת אמת (ואתחנן תרל"ח ד"ה מצות) לשם מה היה נצרך שבשעת מתן תורה תפרח נשמתן, היפלא מה דבר, הקב"ה כל יכול, והיה יכול לדבר עמם ולתת להם את התורה באופן טבעי ובלא שתפרח נשמתן. אלא שרצה ה' יתברך להראות וללמד לדורות, שאי אפשר להתקרב אל התורה כי אם ע"י מסירות נפש. וכפי מה שבוחרים בדרכי אבותינו וחפצים למסור נפש בעבור התורה, זוכין לעורר כח מעמד הר סיני.

ברזא דאז"ד רמזים נפלאים על סדר הפרשה

ברית קודש - עול מלכות שמים במסירות נפש

שאינ באפשרותו לזכות למדרגות ועליות בעבודת ה' יתברך בלי אותה מסירות נפש, וכן הגיד בקדשו הרה"ק החוזה מלובלין ע"ה (אור התורה ריש פרשת משפטים): ידוע מספרים הקדושים דהעיקר הוא למסור הנפש עם כל התאוות וכל המדות שלו להבורא יתברך שמו. וזה נקרא בשם זביחה על דרך שאמרו חז"ל (ברכות סג:): על הפסוק (במדבר יט יד) 'אדם כי ימות באוהל', אין דברי תורה מתקיימין אלא במי שממית עצמו עליהן, רצה לומר שממית כל תאוותיו והנאותיו לשמו יתברך. [אבל העיקר הוא שיהיה בתמימות בלי שום פניה, דהיינו בשביל להגיע למדרגת צדיק ולהיקראות בשם רבי, רק צריך שיהיה כל כוונתו לשם שמים וסוף הכבוד לבוא. וזהו 'זובח לאלהים' (שמות כב יט) רצה לומר שזובח עצמו בשביל להגיע למדרגת צדיק המכונה בשם אלהים, על דרך שכתוב במשה רבינו (שם ז א) 'ראה נתתיך אלהים לפרעה', 'יחרם' זה אינו חשוב כלום, כי אם 'בלתי לה' לבדו' שמחוייב להיות באמת ובתמים לשמו יתברך (אור התורה שם)].

תחילת הכניסה לעבודת ה' - מצות מילה

לכך מיד עם כניסתו של אברהם תחת עול מלכות שמים שעיקרה קיום המצוות, נצטווה בראשונה למסור מעצמו וכמאמרם 'כי עליך הורגנו כל היום' זו מילה, ועליה אמרו בזוהר הקדוש (לך לך צה.) שכל המל את בנו כאילו הקריב קרבן, ולדברינו נעמיס כי זו היא עיקר ותכליתה של המצוה שיתן כל אשר לו חיותו ונפשו למען בוראו כקרבן העולה לנחת רוח לפני המקום. בשל כך נהגו ישראל לומר פסוקי קבלת עול מלכות שמים קודם הברית, ואף בברית יצחק שלפניה, כי תכלית המילה היא קבלת עול מלכותו באהבה וביחוד גמור בבחינת כל ימי הייתי מצטער על הפסוק הזה 'בכל נפשך' אפילו נוטל את נפשך (ברכות סא:), ורמז יש כאן כי הגימטריא של 'ברית' במילוי [דהיינו כשתמנה אותיותיו כך: ב"ת ר"ש יו"ד תי"ו]. עולה 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד'.

(ישעיה לח יט) 'חי חי כו' יודוך', שהם הצדיקים שהם בעולם הזה ובעולם הבא. וכך כתיב ביצירת האדם (בראשית ב ז) 'ויפח באפיו נשמת חיים'. הוא החיות בעצם לעולמי עד. ועל זה עדות המילה שבני ישראל הם בני עולם הבא].

מסירות נפש למצות המילה

ולא זו בלבד אמרו, אלא לגודל חיובת מצונו שציותה התורה דבר שחלילה עלול להביא לידי מיתה, ואף שבכל המצוות שבתורה נאמר (לעיל יח ה) 'וחי בהם' וכפי שדרשו חז"ל (יומא פה:): 'ולא שימות בהם', הרי שבמצוה זו דרשו (גיטין נז:): 'כי עליך הורגנו כל היום' (תהלים מד כג) זו מילה, ומפרש רש"י 'דזימנין דמיית', משמע שבמצות המילה אכן יש סכנה, אלא שהקב"ה יתברך יתעלה שמו לעד מגן על הילד ושומר עליו. וכך כתב רבינו החתם סופר ע"ה (שו"ת ח"ב יו"ד סי' רמה): שאף על פי שכתוב 'כי עליך הורגנו', שמשמע שהמילה הינה סכנה, ראינו בעינינו שלא כך הם פני הדברים ואפילו אחד מאלף לא מצאנו שניזוק ממנה, אם כן כיצד קוראים חז"ל עליה את הפסוק 'כי עליך הורגנו'. אלא ודאי שיש בכך סכנה אך 'שומר מצוה לא ידע דבר רע' (קהלת ח ה) וזכות המילה מגינה ולא מתים מחמת המילה. והחוט המשולש אומר דרשוני, ואיתו עמו ארבעה ונשיבנו, מדוע נקבעה מצוה זו בייחוד מיד עם ראשית בוא הרך הנולד לעולם.

קנין דביקות בקרבת אלוקים באה רק ע"י מסירות נפש

ליישוב דעתנו נתנה ראש ונביטה אל אברהם אבינו, הראשון שהכיר את בוראו והאיר את העולם, שעד שבא היה העולם מתנהג באפילה עד שבא אברהם והאיר. ואף שבאהבתו קיים כל התורה כולה ואפילו עירובי תבשילין (יומא כח:), אך המצוה הראשונה והיחידה שנצטווה עליה מפורשות היא ברית מילה, ולמרות שקיים כל המצוות לא נקרא שלם עד שמל כנאמר (בראשית יז א) 'התהלך לפני והיה תמים' (נדרים לא:). וזאת כי אין אדם קונה התעלות בדביקות בה' יתברך רק ע"י מסירות נפש,

וְנִקְדַּשְׁתִּי בְּתוֹךְ בְּנֵי יִשְׂרָאֵל (כב לב). וברש"י: מה תלמוד לומר 'ונקדשתי', מסור עצמך וקדש שמי. יכול ביחיד, תלמוד לומר 'בתוך בני ישראל'. וכשהוא מוסר עצמו, ימסור עצמו על מנת למות, שכל המוסר עצמו על מנת הנס אין עושין לו נס, שכן מצינו בחנניה מישאל ועזריה שלא מסרו עצמן על מנת הנס, ע"כ דברי רש"י ע"ה.

יש לבאר בזה, דהנה ראשונה לכל מצוות ה' הנה היא מצות ברית מילה, שהיא המצוה הראשונה שבחיי כל איש מישראל. וכיון שאין תוקף החסידות כבתחילתה (רוקח הקדמה), ברי הדבר כי ממנה יסוד ממנה פינה לכל החיים, ואחריה ימשכו התורה והמצוות שיקיים הרך הנולד במשך כל חייו.

רבים ונשגבים מעלותיה יותר מכל מצוה אחרת כפי שאמרו על כך חז"ל (נדרים לא:): 'גדולה המילה שנכרתה עליה י"ג בריתות', שבעוד על התורה כולה נזכר שלוש בריתות, על מצוה יחידה זו - מצות ברית מילה, נכרתו שלוש עשרה בריתות, שכן מצינו בפסוקים שבציווי הקב"ה לאברהם אבינו ע"ה למול עצמו ובני ביתו, שלוש עשרה פעמים שנאמרה תיבת 'ברית'.

עוד מצינו בה חידוש על יתר המצוות, שהמבטלה חייב כרת, וביארו, שכיון שממנה באה חיות האדם, אם כן כאשר מבטלה נכרת הוא משורש החיים, ובודאי כוחה מרובה להשפיע לאיש אשר יחפוץ בחיים ומל את ערלת בשרו, שפע של חיות בגשמיות ורוחניות לכל חייו, וזאת על דרך שאמרו (יומא עו.) 'מידה טובה מרובה ממידת פורענות', ואם המבטלה כך - המקיימה ודאי מרובה השפעת חיותו ממנה.

[וכך כתב בשפת אמת (שבת הגדול תר"ס ד"ה במצות): ואלו ב' המצוות מיוחדים שנענשין עליהם כרת. ממילא משמע שעיקר חיות איש ישראל ע"י אלו המצוות. הגם שנאמר על כל המצוות (ויקרא יח ה) 'עשה אותם האדם וחי בהם'. אבל עיקר החיות ע"י אלה הב' מצוות. ועליהם נאמר (יחזקאל טז ו) 'בדמיק חיי בדמיק חיי' ב' פעמים, כמו שכתב בתרגום 'בדמי מהולתא ובדמי פסחא'. דכתיב

מילין יקירין

פרקי הדרכה ועבודה ה' על סדר הפרשה

כפי עבודת האדם זוכה להשפעת נשמה קדושה מלמעלה

בתחתונים ובעליונים ובצבא השמים. וידוע על כמה צדיקי עליון שנולדו עם נשמות נמוכות, וזכו במעשיהם הקדושים והגבירו את נשמתם על נפשם והגביהו למדרגות עליונות, וכמו שאמר הבעל שם טוב הקדוש על הרה"ק רבי יצחק מדרוהוביטש ע"ה, שמן השמים נתנו לו בשעת לידתו נשמה שפלה שכמעט ואין בכל הדור נמוכה ממנה, והוא ברוב עבודת הקודש שלו הגביה עצמו למעלת הרשב"י זיע"א.

השומר מה ששמע זוכה שישמיעו לו יותר ממדרגתו

וכן פירש הרה"ק רבי יהושע מבעלזא ע"ה את דברי הספרי (ראה פי' עט) על הפסוק (דברים יב כח) 'שמור ושמעת', אם שמרת מה ששמעת סופך לשמור מה שלא שמעת. ויש להבין כיצד שייך שישמור האדם מה שעוד לא שמע, אלא הפירוש הוא, שכל אדם משיג בעבודת ה' לפי רוממות הנשמה שניתנה בו בשעת לידתו, אבל על ידי שמקדש האדם עצמו בעסק ויגיעת התורה זוכה להמשיך על עצמו נפש רוח ונשמה גבוהים עוד יותר משורשו, וזהו שאמרו חז"ל 'סופך לשמור מה שלא שמעת', שאם ישמור בעמל וביגיעה מה שהשיג כבר משורש נשמתו, יזכה להמשיך על עצמו נשמה קדושה וגבוהה למעלה מחלקו, ויזכה לשמור ולקיים אפילו מה שלא שמע ולא השיג עד עתה.

בעסק התורה והתפילה ביום אתמול, ונזהר לשמור עצמו שלא לפגום בנשמתו הטהורה, כך יכול לזכות להתגברות קדושת הנשמה למחרת.

המקדש עצמו זוכה להמשיך עליו נפש רוח ונשמה

ואלו הם הדברים שכתב האור החיים הקדוש בפסוק זה, שאפילו אם יהיה האדם בתחילתו במדרגה שאין למטה ממנה, אם יטריח עצמו בעבודת ה' ישיג הדרגות עליונות כפי שיעור יגיעתו, ובה פירש את לשון הכתוב וכהן כי יקנה נפש וגו', כהן היא הנשמה העליונה הנקראת כהן, והזכיר אותה בלשון זכר לומר כי הגיעה במעלתה לגדר זה שתקרא בלשון זכר, ונשמה זו יקנה נפש כשרון מעשיה קנתה גם את הנפש הנמוכה והעלתה אותה למדרגתה, ועליה נאמר שנקראת 'בעל נפש' (משלי כג ב).

ועיקר ההתעלות מדרגה לדרגה בקנין נשמה גבוהה וקדושה, היא בכח עסק התורה, ועל דרך דאיתא בזוהר (משפטים צד:) שהאדם בעת לידתו מקבל נפש טהורה [ששורשה מעולם העשיה], ואם זכה במעשיו נותנים לו רוח ממדרגת חיות הקודש [ששורשה מעולם היצירה], ואם הוסיף עוד לקדש עצמו נותנים לו נשמה מצד עולם הכסא [-הבריאה], ואם קידש עצמו עוד יותר נותנים לו לפי מדרגתו נפש רוח ונשמה מעולם האצילות, עד שיזכה למדרגת אדם השלם שממשלתו

וְכֹהֵן כִּי יִקְנֶה נֶפֶשׁ קָנִין כִּסְפוֹ הוּא יֹאכֵל בּוֹ וְיִלְדֵי בֵיתוֹ הֵם יֹאכְלוּ בְלַחְמוֹ. וְבַת כֹּהֵן כִּי תִהְיֶה לְאִישׁ זָר הוּא בְתָרוּמַת הַקְּדָשִׁים לֹא תֹאכַל (כב יא-יב).

כל אדם מישראל ניתנת בו נשמה טהורה המסייעת בידו לעבוד את ה' יתברך, וכפי מעלת נשמתו כך זוכה לעבוד את ה' יתברך, אמנם גם אם בשעת לידתו לא קיבל אלא נפש נמוכה ביכולתו להתעלות בעבודתו ולזכות לנשמה גבוהה יותר, וכפי מה שיוסיף אומץ בעבודתו בתורה הקדושה ובקיום המצוות באהבה וביראה בשקידה נפלאה למעלה מכוחותיו, יזכה שישפיעו לו מן השמים נשמה גדולה וקדושה עוד יותר, ויוכל להשיג השגות רמות למעלה משורש נשמתו, ולקבל תוספת אורה ובחינת נשמה יותר גבוהה הלוך וגדול עד כי גדל מאוד.

וכך היא דרכם של צדיקים להתעלות מיום ליום, ולהוסיף בכל יום מדרגה יותר גבוהה מכפי שהיתה אתמול, על ידי תוספת קבלות חדשות ומעשים טובים בכל יום, ביתר שאת וביתר עוז במעלות קדושים וטהורים, בקידוש מחשבה דיבור ומעשה, בבחינת 'אשרי תמימי דרך ההולכים בתורת ה' (תהלים קיט א), שתמיד מהלכים ומתעלים מחיל אל חיל. ועל זה מברכים בכל בוקר 'אלקי נשמה שנתת בי טהורה היא', כי בכל יום יכול האדם לזכות לנשמה גבוהה יותר ממה שהיתה לו מקודם, על ידי שמתאמץ

טהרת המקוה מחדשת האדם כתינוק שנולד

הטבילה נחשבים כקטן שנולד. וטהרת הטבילה מביאה את האדם לידי קדושה, כפי שרמזו בזה צדיקים ע"ה קדושים יהיו לאלקיהם ולא יחללו שם אלקיהם כי את אשי ה' לחם אלקיהם הם מקריבים והיו קודש שתיבת 'מקוה' נרמז בראשי התיבות ה'ם מ'קריבים ו'היו ק'ודש. ובפרט אם כרוך עם הטבילה מסירות נפש בודאי מגיע לקדושה וטהרה וזוכה לו ולדורותיו, והנה בימים קדמונים היו זקוקים למסירות נפש ממש כדי לטבול לטהרה, כי המקוואות והנהרות היו קופאים בימי הקור, והיו מסתכנים בנפשם כדי לזכות לטהרה, ועל ידי כך זכו להעמיד דורות ישרים המוסרים נפשם בעבודת הבורא.

ויתן אל לבו בדמיון, כי כמו שנתחדש בגופו יחדש גם כן פעולותיו לטוב, ויכשיר מעשיו וידקדק בדרכי השם ברוך הוא.

יסוד טהרת המקוה ממסירות הנפש שבה

ואפשר לבאר ענין הטבילה שבשעה שהאדם נמצא כולו במים אין ביכולתו לנשום והוא חשוב כמת, וכשיוצא מן המים הרי זה כאילו נברא מחדש, וזו מעלת התשובה יחד עם הטבילה לשלימות הכפרה, כי כל בעלי תשובה צריכים תשובה עם הטבילה, ועל ידי התשובה עם

קְדָשִׁים יִהְיוּ לְאַלְקֵיהֶם וְלֹא יִחַלְלוּ שֵׁם אֱלֹקֵיהֶם כִּי אֶת אֲשֵׁי ה' לֶחֶם אֱלֹקֵיהֶם הֵם מִקְרִיבִים וְהָיוּ קֹדֶשׁ (כאו). במעלת הטבילה במקוה טהרה איתא בספר הליקוטים להאריז"ל על הפסוק (תהלים נא יב) 'לב טהור ברא לי אלקים', 'לב טהור ב'רא' ראשי תיבות 'טבל' וסופי תיבות 'ברא', לומר שהטבילה בכוונה ראויה גורמת לאדם להיות בריה חדשה, כמו שכתב בספר החינוך (מצוה קעג): ובטעם המים שיטהרו כל טמא אחשוב על צד הפשט, כי העניין הוא כדי שיראה האדם את עצמו אחר הטבילה כאילו נברא באותה שעה, כמו שהיה העולם כולו מים טרם היות בו אדם, וכמו שכתוב (בראשית א ב) 'רוח אלקים מרחפת על פני המים',

יצא לאור ע"י מכון אור לישרים © כל הזכויות שמורות אין להעתיק או להפיץ ללא אישור מפורש בכתב מכון אור לישרים נציגות ועיסוק: שוקי קנר

דברי יחזקאל
בני יששכר
בת עין
אור לשמים
תפארת שלמה
צדקת הצדיק

אודה ישראל
עבודת ישראל
מאור ושמש
מנחם ציון
יסוד העבודה
זרע קודש

בעל שם טוב
תולדות יעקב יוסף
נועם אלימלך
קדושת לוי
חיים וחסד
יושר דברי אמת

לזכות עופר פנחס בן צילה שיחי' · קרן בת רונית שתחי' טל
 אדמונד שיחי' בן איזה · רונית בת נינה יעל · בנימין בן אסתר כל יוצאי חלציהם שיחיו
 להצלחה רבה ומופלגה בכל מעשה ידיהם, ולאריכות ימים ושנים טובות מתוך בריאות ונחת
 · לעילוי נשמת צילה בת דורה צביה ומאיר ע"ה ·

להזמנות: 1800-22-55-66